

S P R A W O Z D A N I E

**z realizacji Strategii rozwiązywania
problemów społecznych
w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**

w 2017 roku

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018 została przyjęta uchwałą nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r., na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Prezydentowi Miasta Świdnicy, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Strategia określa główne kierunki i priorytety szeroko rozumianej polityki społecznej Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przezwyciężania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Miasto Świdnica oraz służących realizacji celu strategicznego „Wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności”. Stanowi dokument bazowy, w odniesieniu do którego konstruowane są lokalne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej, realizowane przez Miasto, we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Zawarte w Strategii zidentyfikowane problemy i działania służące ich wyeliminowaniu zostały wypracowane przez cztery zespoły zadaniowe, złożone łącznie z 73 osób – przedstawiciele organizacji i instytucji oraz specjalistów zawodowo związanych z tematyką objętą Strategią.

W realizację zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica zaangażowane są miejskie i powiatowe instytucje, w tym:

- Urząd Miejski w Świdnicy,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy,
- Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Świdnicy,
- Świdnicki Ośrodek Kultury,
- Młodzieżowy Dom Kultury w Świdnicy,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida w Świdnicy,
- Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- miejskie placówki oświatowe,
- Starostwo Powiatowe w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy,
- działające na rzecz mieszkańców Świdnicy organizacje pozarządowe.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji działań, zaplanowanych do realizacji w celu przeciwdziałania zidentyfikowanym problemom, przyporządkowanym poszczególnym celom szczegółowym Strategii.

Cel szczegółowy 1. Rozwój systemu wsparcia rodzin

1.1. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna sieć placówek opieki zastępczej, pozaszkolnej

Działania:

- Poprawa koordynacji działań poprzez organizowanie spotkań rozpoznawczych, integrujących;
- Praca z rodziną biologiczną dziecka zagrożonego umieszczeniem poza rodziną;
- Upowszechnianie rodzinnych form opieki nad dziećmi umieszczanymi poza rodziną biologiczną;
- Promowanie i organizowanie form integracji rodziny.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz organizowanie opieki w ramach pieczy zastępczej należy do zadań powiatu, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie promowało rodzicielstwo zastępczego w ramach prowadzonej kampanii medialnej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. asystenci rodziny zatrudnieni są w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Pracę na rzecz rodzin realizowało 7 asystentów rodziny, w tym 6 zatrudnionych w ramach umowy o pracę (4 w wymiarze całego etatu, 2 w wymiarze ½ etatu), oraz 1 w ramach umowy zlecenia, która w miesiącu grudniu zmieniona została na umowę o pracę w wymiarze ½ etatu. Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 94 rodziny, w tym:

- 46 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd;
- w rodzinach objętych asystenturą przebywało łącznie 160 dzieci;
- w rodzinach objętych asystenturą 25 dzieci przebywało w pieczy zastępczej;
- na dzień 31 grudnia 2017 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 75 rodzin;
- praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
  - do 1 roku – 34 rodziny,
  - do 2 lat – 17 rodzin,
  - do 3 lat – 11 rodzin,
  - powyżej 3 lat – 32 rodziny;

- 18 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
    - 7 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
    - 5 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
    - 6 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania, poza Gminę Miasto Świdnica;
  - średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 28 miesięcy.
- W 2017 r. w pieczy zastępczej łącznie przebywało 83 dzieci ze Świdnicy, z czego 32 umieszczono w 2017 r., w tym:
- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 21 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
  - w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 7 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
  - w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 16 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
  - w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 10 dzieci, w tym 6 umieszczonych w 2017 r.,
  - w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 29 dzieci, w tym 11 umieszczonych w 2017 r.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego prowadziło kampanię medialną:

- nagrano film promujący rodzinną pieczę zastępczą, emitowany w lokalnych mediach,
- udostępniano ulotki dotyczące pieczy zastępczej w trakcie Dnia Dziecka i Targów Żywności,
- umieszczono 3 banery reklamujące rodzicielstwo zastępcze,
- umieszczono plakaty na słupach ogłoszeniowych, tablicach informacyjnych, autobusach MPK,
- umieszczono informacje na stronach internetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i służb pomocowych.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba imprez i innych działań integrujących rodzinę:

1. Urząd Miejski zorganizował lub współorganizował przedsięwzięcia kulturalne i rekreacyjne zapewniające rodzinom możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego:

- Orszak Trzech Króli

Impreza cykliczna w formie przedstawienia Jasełek wystawianych w przestrzeni publicznej, na ulicach Starego Miasta, przechodzący spod Katedry do Rynku z udziałem wszystkich chętnych mieszkańców, którym zapewniono korony, akcesoria i śpiewniki, by czynnie mogli uczestniczyć w Orszaku, ok. 3.000 uczestników;

- Rajd Świdnicki-KRAUSE

Jedna z eliminacji Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski, która odbywa się na drogach powiatów świdnickiego i wałbrzyskiego. Na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji umieszczono bazę rajdu oraz park maszynowy, ok. 3.000 osób;

- Święto Dzika

Impreza z udziałem 15 jednostek Lasów Państwowych, z atrakcjami dla całych rodzin, m.in.: prezentacja pracy w lesie, degustacja darów lasu, pasieka z pszczołami, liczne gry i zabawy dla całych rodzin, ok. 4.000 uczestników;

- cykl wycieczek „Z mamą i tatą odkrywam Świdnicę”

Bezpłatne spacery po mieście z przewodnikiem, ze zwiedzaniem zabytków Świdnicy i ciekawymi opowieściami, przeznaczone dla rodziców i dzieci w wieku od 5 do 10 lat, w okresie wakacyjnym, ok. 550 osób;

- prezentacja historyczno-edukacyjna oraz sprzątanie Fleszy Nowomłyńskiej

Rekonstrukcja bitwy z przemarszem wojsk przez miasto, musztrą paradną, prezentacją wojsk, salwą honorową, indywidualnymi prezentacjami dla publiczności, pokazami życia obozowego, musztry, broni wszystkich grup rekonstrukcyjnych, inscenizacją bitwy na Fleszy Nowomłyńskiej, ok. 800 osób;

➤ Świdnicka Kolęda – Jarmark Bożonarodzeniowy

Impreza związana z obchodami Świąt Bożego Narodzenia, z towarzyszącymi atrakcjami dla całych rodzin: konkursy, wystawy, występy artystyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i całych rodzin, Wigilia wszystkich Świdniczan, inscenizacja żywej szopki, wiele atrakcji dla najmłodszych oraz kolęda na sportowo z pieczeniem kiełbasek, ok. 6.000 uczestników;

➤ Świdnica z przewodnikiem

Wycieczki dla dorosłych, 2 stacjonarne i 4 autokarowe, realizowane jedną niedzielę w miesiącu, ok. 300 osób;

➤ I Świdnicki Festiwal Barw

Działanie integrujące młodzież i społeczność lokalną, ok. 400 uczestników;

➤ Gala Mini Miss Wiosny

Działanie kulturalno-rozrywkowe, ok. 100 uczestników.

źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego, Referat Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Świdnicki Ośrodek Kultury przygotował samodzielnie 421 i współorganizował 105 wydarzeń o charakterze integracyjnym i kulturalnym, w sali teatralnej ŚOK, Klubie Bolko, Galerii Fotografii, na świdnickim rynku, w tym m.in.:

➤ Giełda Staroci, Numizmatów i Osobliwości

Giełda organizowana w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, na którą przyjeżdżają z całego Dolnego Śląska kolekcjonerzy, łowcy okazji i miłośnicy przedmiotów, których w sklepach już kupić nie można, każdorazowo 155 wystawców, 5.000 nabywców;

➤ Festiwal Teatru Otwartego – Strefa Zabawy

Spektakle rodzinne oraz Centrum Twórczej Zabawy „Ale Heca!”, uczące i rozwijające dzieci przez zabawę, 350 uczestników;

➤ Przegląd Teatrzyków Przedszkolnych

Przegląd spektakli teatralnych, przygotowanych przez grupy przedszkolne i oddziały przedszkolne ze świdnickich instytucji szkolnych, 250 uczestników;

➤ Festiwal Piosenki Przedszkolnej

Prezentacja umiejętności i dorobku artystycznego dziecięcych wykonawców ze świdnickich placówek, dająca możliwość twórczej konfrontacji, wymiany pomysłów i doświadczeń w pracy z dziećmi oraz zapewniająca doskonałą zabawę, 80 uczestników;

➤ Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych

Obchody kolędnicze w tradycyjnej formie, w celu ocalenia od zapomnienia tej oryginalnej dziedziny ludowego folkloru, 2.400 uczestników;

➤ Dzień Kultury Lwowa

Współorganizowany z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oddział Świdnica, realizowany w formie m.in. prelekcji, występów artystycznych i wystawy edukacyjnej, 335 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

3. Młodzieżowy Dom Kultury zorganizował lub współorganizował w ramach integracji rodzin imprezy:

➤ koncerty: Posłuchajmy kolęd jeszcze raz, 50 uczestników, koncert kolęd w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym, 50 uczestników, dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Centrum Organizacji Pozarządowych, 80 uczestników, Zespołu Totus Musicus i jego gości, 250 uczestników, Kolędujmy Razem, 100 uczestników;

- Integracyjne Spotkania Pracowni Tanecznych, 250 uczestników;
- uroczyste Obchody Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, prezentacje artystyczne dla dzieci, rodziców i zaproszonych gości, 200 uczestników;
- uroczyste obchody: Dnia Kobiet – koncert w Centrum Organizacji Pozarządowych, 80 uczestników, Dnia Dziecka – prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży, konkursy sportowo rekreacyjne, 450 uczestników;
- Dolnośląski Przegląd Piosenki i Pieśni Patriotycznej – prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży dla opiekunów i zaproszonych gości, 200 uczestników;
- Spektakle teatralno-muzyczne dla dzieci i rodziców: „W tym Domu Straszy”, 250 uczestników, „Recepta na nudę”, 130 uczestników;
- Prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży: Dzień Talentów Młodzieżowego Domu Kultury, 130 uczestników, Dolnośląski Konkurs Keyboardowy, 70 uczestników, Konkurs Poezji i Prozy Jan Paweł II ARKA, 70 uczestników, Świdnicka Gryfiada, 700 uczestników, Dni Świdnicy, 600 uczestników, Festyn Parafialny na Os. Zarzecze, 700 uczestników, Festyn rekrutacyjny, 200 uczestników, Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 750 uczestników;
- XXI Międzynarodowy Konkurs Modeli Redukcyjnych „Świdnica Junior”, 100 uczestników;
- Wernisaże wystawy: plastycznej „Znaczek pocztowy”, 60 uczestników, Diecezjalnego Konkursu Plastycznego Jan Paweł II, 80 uczestników, Konkursu Plastycznego „Widokówka ze Świdnicy”, 100 uczestników, plastycznej „Barwy Niepodległości”, 80 uczestników;
- Warsztaty malowania pisanek, 50 uczestników;
- uroczyste Obchody Rocznicy Zbrodni Katyńskiej, prezentacje artystyczne dla kombatantów i zaproszonych gości, 300 uczestników;
- Uroczystości Dnia Flagi, happening z wręczeniem flag mieszkańcom miasta, 250 osób;
- Obchody Konstytucji 3 Maja, festyn parafialny, prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży, 700 uczestników;
- Uroczyste Podsumowanie Roku Oświatowego Młodzieżowego Domu Kultury, prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży, wręczenie odznak i podziękowań, 300 uczestników;
- „Czas na teatr, Teatr na czasie”, happening i prezentacje teatralne, 200 uczestników;
- Przegląd Piosenki dla rodziców, opiekunów, zaproszonych gości: Literackiej PAPALI, 150 uczestników, Turystycznej i Ekologicznej Na Szlaku, 150 uczestników;
- Święto Latawca DRAGONALIA, zawody latawcowe dla dzieci, rodziców i zaproszonych gości z Czech, 100 uczestników;
- Konkursy Recytatorski „Nie rzucim ziemi skąd na ród”, 50 uczestników, Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich, 60 uczestników.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

4. W ramach zadań programowych, świdnickie placówki oświatowe realizują działania integrujące rodziny podopiecznych, poprzez:

- organizację festynów integracyjnych na terenie placówki, parafialne, z udziałem uczniów, ich rodzin i mieszkańców społeczności lokalnej;
- organizację wspólnych popołudniowych spotkań, warsztatów dla dzieci i ich rodziców, uczących wspólnego spędzania czasu wolnego;
- włączanie rodziców we wspólną z dziećmi organizację działań, imprez, uroczystości;
- organizację kiermaszy wielkanocnych, bożonarodzeniowych, z udziałem rodziców;
- konkursy kolęd i pastorałek;
- projekty: Rodzinne potyczki z ortografią, Rodzinny Turniej Matematyczny, Rodzinna Jesteśmy razem, Dzień rodziny.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

5. Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny. Posiadanie karty ułatwia rodzinom wielodzietnym dostęp do dóbr kultury, dzięki promocyjnym warunkom korzystania z nich:

- do programu przystąpiło 100 partnerów – samorządowych jednostek organizacyjnych i firm prowadzących działalność gospodarczą, które wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę, w tym 12 w 2017 r.
- w 2017 r. karty wydano 204 rodzinom – 1.043 osobom w tych rodzinach, w tym 383 rodzicom/opiekunom i 660 dzieciom.

Od początku realizacji Programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 415 świdnickich rodzin, w tym 53 rodziny wielodzietne po raz pierwszy dołączyły do programu w 2017 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- do programu przystąpiło ponad 1.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 10.000 miejsc;
- karty wydano łącznie 330 świdnickim rodzinom – 1.672 osobom w tych rodzinach, w tym 607 rodzicom/opiekunom i 1.065 dzieciom;
- w 2017 r. do programu dołączyło 56 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 273, w tym 98 rodziców/opiekunów oraz 175 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.2. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna świadomość rodziców

Działania:

- Motywowanie rodziców i rodzin do korzystania z poradnictwa i szkoleń w zakresie kwestii wychowawczych, problemów związanych z uzależnieniami i przemocą domową;
- Promowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców obecnych i przyszłych w zakresie pełnienia prawidłowych ról w rodzinie i społeczeństwie;
- Wspieranie i organizowanie form integracji rodziny, promujących zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych motywowane są do korzystania ze wsparcia specjalistycznego w trakcie realizacji zadań przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologów zatrudnionych w pałacach oświatowych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz kuratorów.

2. W 2017 r. Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r. na realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”. Jednym z głównych założeń projektu było uświadomienie rodzicom i opiekunom odpowiedzialności za zdrowie psychiczne dziecka. Prawidłowe zdrowie psychiczne dziecka warunkuje jego prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny oraz intelektualny. Rodzice i opiekunowie, którzy od samego początku wspierają ten rozwój, chronią dziecko przed

wystąpieniem trudności w zakresie zdrowia psychicznego. W projekcie zrealizowano działania skierowane do rodziców:

- cykl 5 artykułów opublikowanych dwukrotnie w lokalnych mediach: Doba.pl Portale Lokalne oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, przygotowanych przez specjalistów realizujących zadania w projekcie, z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dzieckiem i rodziną uwikłaną w problemy z zakresu zdrowia psychicznego:
  - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. I,
  - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. II,
  - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. III,
  - „Jak pomóc dzieciom na początku roku szkolnego?”,
  - „Zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży”;
- wyprodukowano 3 spoty telewizyjne promujące wspieranie rodziny w zakresie występujących trudności psychicznych u dzieci oraz młodzieży w wieku dorastania, o treściach zawierających informacje, gdzie szukać pomocy, dlaczego warto korzystać z pomocy i jakie ma to znaczenie dla budowania prawidłowych relacji w rodzinie, wyemitowane 5 razy w lokalnych mediach, na świdnickim portalu doba.pl., dostępne w serwisie internetowym YouTube oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy:
  - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka”,
  - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/część 2”,
  - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/podsumowanie projektu”;
- opracowano i wydrukowano broszury poruszające podstawowe zagadnienia związane z tematem zaburzeń występujących u dzieci i młodzieży, co rodzic powinien wiedzieć i na co zwrócić uwagę oraz zawierające praktyczne wskazówki, jak radzić sobie z zaburzeniami dziecka w życiu codziennym i gdzie szukać pomocy – wydrukowano 1.500 broszur, które rozdysponowano głównie w placówkach oświatowych, miejskich instytucjach samorządowych i pomocy społecznej oraz placówkach opieki zdrowotnej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Rodzice, opiekunowie i rodziny podopiecznych świdnickich przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów motywowani są do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, w formie m.in.:

- informowania rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i jak korzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- motywowania rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców, w ramach Klubiku Mamy i Taty,
- udostępniania rodzicom i opiekunom materiałów edukacyjnych,
- organizowania spotkań z psychologiem, pedagogiem szkolnym, policjantem, przedstawicielem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

4. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- prelekcję dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 8 „Uczeń przejawiający agresję w klasie”, 20 uczestników,
- konsultacje i prelekcje dla rodziców uczniów Zespołu Szkół Mechanicznych „Oddziaływania wychowawcze i pedagogizacja rodziców”, 30 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

5. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida dysponuje literaturą na tematy związane z wychowaniem, wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwoju, pomocą psychopedagogiczną w sytuacjach trudnych, np. rozwód w rodzinie, osierocenie społeczne, agresja, uzależnienia i prowadzi stałe doradztwo w zakresie doboru literatury rodzicom, w szczególności w rodzinach z dysfunkcjami.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Łącznie udzielono porad 373 osobom, w tym udzielono:

- konsultacji 355 osobom dorosłym,
- konsultacji 18 dzieciom,
- 269 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 18 osobom niepełnosprawnym,
- 82 porady osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych,
- 18 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 4 dzieciom niepełnosprawnym,
- 9 porady dzieciom korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	183	179	4
problemy wychowawcze	93	85	8
współuzależnienie	14	14	-
uzależnienie	10	10	-
przemoc domowa	27	27	-
niepełnosprawność	17	13	4
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	96	80	16
bezrobocie	43	43	-
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	121	94	27

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

2. W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”, na który Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Programie „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r., zrealizowano konsultacje ze specjalistami, przeznaczone dla rodziców i dzieci z zaburzeniami

rozwoju i zdrowia psychicznego, w celu udzielenia wsparcia w problemach życia rodzinnego wynikających z wychowywania dzieci z trudnościami psychicznymi oraz podnoszących wiedzę i umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie w obrębie systemu rodzinnego z dzieckiem o określonych trudnościach psychicznych – łącznie zrealizowano 200 godz. konsultacji, z których skorzystało 87 osób, w tym konsultacje realizowali specjaliści:

- psychiatra dziecięcy – 60 godz., 43 osoby,
- terapeuta uzależnień – 30 godz., 17 osób,
- psycholog dziecięcy – 30 godz., 14 osób,
- terapeuta rodzinny – 80 godz., 20 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- terapię psychologiczną dla rodzin – 6 uczestników, którym łącznie udzielono 34 porady,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej – 110 uczestników, którym łącznie udzielono 264 porady.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

4. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w ramach działalności programowej:

- umożliwiały konsultacje ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem,
- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami, rozmowy mediacyjne, interwencje w środowisku domowym, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły: Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym, Słowa ranią-czyli, jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,
- diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,
- edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało działania na rzecz rodzin zastępczych:

- superwizje dla rodzinnych form pieczy zastępczej – 7 spotkań, 17 uczestników,
- grupę wsparcia dla rodzin zastępczych – 20 spotkań.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i innych działaniach edukacyjnych:

1. Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. W 2017 r. realizowano 8 edycji programu, w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 5 edycji część I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 67 uczestników, w zakresie:
  - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
  - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,

- aktywnego, wspierającego słuchania,
- motywowania dziecka do współdziałania,
- modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
  - 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 30 uczestników, w zakresie:
    - rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
    - kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
    - problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
    - wpływu ról na relacje między dziećmi;
  - 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 14 uczestników, w zakresie:
    - młodzieńczego buntu,
    - pragnienia akceptacji,
    - potrzeb decydowania o sobie,
    - przedwczesnego zainteresowania seksem,
    - narkotyków,
    - niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka.

2. W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego” przewidziano wsparcie rodzin w zakresie występujących trudności psychicznych u dzieci oraz młodzieży w wieku dorastania:

- spotkania edukacyjne dla rodziców na terenie żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych, w celu udzielania praktycznych wskazówek dla rodziców, jak sobie radzić z zaburzeniami u dziecka w życiu codziennym i przekazania informacji o możliwościach otrzymania wsparcia, w tym formach i miejscach pomocy oraz po czym rodzice mogą poznać, że dziecko i rodzina potrzebują specjalistycznej pomocy w zakresie zdrowia psychicznego – 30 spotkań przeprowadził pedagog, specjalista pracy z rodziną, w łącznym wymiarze 75 godz. w 5 żłobkach i przedszkolach oraz 6 szkołach podstawowych i oddziałach gimnazjalnych, w spotkaniach wzięło udział 65 rodziców;
- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców, w zakresie rozumieniem trudności psychicznych występujących u dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym, szkolnym i gimnazjalnym, w celu udzielenia wsparcia w problemach wynikających z wychowania dzieci oraz przekazania wiedzy w zakresie umiejętności radzenia sobie w obrębie rodziny z dzieckiem o określonych trudnościach – warsztaty prowadziły dwie specjalistki pracy z rodziną, terapeutki, w wymiarze 15 godz. warsztatów w 3 grupach, każda grupa spotkała się 3 razy, na zajęciach trwających 5 godz., łącznie zrealizowano 9 spotkań, 45 godz. warsztatów, dla 26 uczestników.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Zadanie publiczne miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny” Gminy Miasta Świdnicy zleciła w trybie otwartych konkursów ofert Europejskiej Fundacji

---

Inicjatyw Psychospołecznych „Pro Salute”. Fundacja realizuje działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, w tym:

- warsztaty świadomego rodzicielstwa dla młodych rodziców, lub rodziców oczekujących dziecka, mające na celu psychoedukację dotyczącą rozwoju psychofizycznego dziecka od 0 do 7 roku życia, w zakresie znaczenia prawidłowej więzi oraz relacji rodzic-dziecko, zaburzeń okresu rozwojowego od 0 do 7 roku życia, psychospołecznych i środowiskowych przyczyn zaburzeń rozwoju w tym okresie;
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla rodziców dzieci w okresie adolescencji, w zakresie zapoznania rodziców ze specyfiką okresu dojrzewania oraz niebezpieczeństw wynikających z potrzeb separacji i indywidualizacji w tym okresie (zachowania ryzykowne, funkcjonowanie autoagresywne i depresyjne, zachowania buntownicze), uświadomienie rodzicom znaczenia prawidłowej komunikacji w wychowaniu;
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla młodzieży w okresie dojrzewania, nastawione na poznawanie i rozumienie siebie, swoich emocji, potrzeb i możliwości oraz przygotowanie młodego człowieka do samodzielnego, prawidłowego i satysfakcjonującego życia dorosłego;
- konsultacje indywidualne i wsparcie psychologiczne rodziny (rodziców, dzieci, innych członków rodziny) psychoedukacja, diagnoza w obszarze problemów z jakimi zgłasza się beneficjent, wsparcie psychologiczne, wskazanie możliwości i form wsparcia.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

4. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – 55 uczestników.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

5. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w ramach działalności programowej:

- w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowały programy, m.in.:
  - Kodeks Przedszkolaka – modyfikacja zachowań, nagradzanie pozytywnych zachowań, przenoszenie ich na grunt rodziny, prawa dziecka,
  - Akademia dla Rodziny,
  - Szkoła Rodziców – indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem, logopedą, doradcą zawodowym, specjalistą rewalidacji,
  - Rodzice – Dziecko – Gdzie jest moje „JA”,
  - Moja rodzina, Mama i tata pracują, Babcia i dziadek, Moja mała historia;
- przygotowywały obchody świąt związanych z rodziną i pełnieniem określonych ról społecznych przez poszczególnych jej członków,

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

Liczba imprez i innych działań integrujących rodzinę:

1. Urząd Miejski organizował lub współorganizował przedsięwzięcia kulturalne i rekreacyjne integrujące rodziny, promujące zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy:

- Filmoterapia „Okiem młodych”

W sali teatralnej, na Dworcu PKP, pustostanie – Rynek39/41 w Świdnicy odbyły się projekcje filmowe w ramach 10. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Okiem Młodych”, w których poruszana była problematyka m.in. z zakresu uzależnień, wykluczenia społecznego, samotności oraz inne problemy, które stanowią zagrożenie dla bezpiecznego funkcjonowania zarówno dla młodego człowieka jak i seniorów. Po seansach prowadzone były dyskusje poświęcone problemom ukazanim w filmach. Podczas spotkań rozprawiane były

materiały edukacyjne poświęcone uzależnieniom i informacje o miejscach oraz formach pomocy społecznej, 1.300 uczestników;

- Festyn „Święto Rodziny”

Podczas festynu został zrealizowany szereg celów służących podkreśleniu fundamentalnej i uniwersalnej wartości „RODZINY” jako pierwszej i najważniejszej instytucji, która ma dawać poczucie bezpieczeństwa i akceptacji, a co za tym idzie jest swojego rodzaju działaniem z zakresu profilaktyki uzależnień, 1.300-1.600 uczestników;

- Koncert „We are the champions”

Projekt, którego głównym celem było przybliżenie młodzieży szkolnej tematyki uzależnień. Podczas koncertu zaprezentowano film pt. „Pętla”, który został przygotowany przez uczniów z grupy filmowej I Liceum Ogólnokształcącego w Świdnicy, przygotowanego pod nadzorem certyfikowanego specjalisty psychoterapii uzależnień oraz pedagoga. Orkiestra Music Label wykonała 11 utworów, 320 uczestników;

- Świdnicki Bieg Noworoczny ZUPBADURA

Bieg na trasach Parku Centralnego, dla dorosłych i dzieci, ponad 200 dorosłych, 150 dzieci;

- Aktywni 24

Akcja mająca na celu pobicie rekordu w jeździe na rowerze stacjonarnym i biegu na bieżni mechanicznej – w biciu rekordu mogli uczestniczyć tylko dorośli (osoby, które ukończyły 18 lat), jednak kibicowały całe rodziny uczestników, które były obecne przy scenie w Galerii, gdzie odbywało się bicie rekordów, 150 osób;

- Świdnica na rowery

Rajd 8-kilometrową trasą, z udziałem ok. 300 rowerzystów. Wszyscy spotkali się na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji, gdzie zorganizowano piknik, z zamkami dmuchanymi, pokazami cross fitu, grami przygotowanymi przez LZS i torem przeszkód, pokazem grupy fitness. Policja znakowała rowery, a przekąski przygotowali świdniccy harcerze, 400 osób;

- XI Targi „Zdrowie ma smak”

Celem Targów jest promowanie tzw. „zdrowej” żywności, produkowanej przez firmy rodzinne, gospodarstwa ekologiczne, agroturystyczne, wytwarzanej w sposób tradycyjny bez dodatku środków konserwujących, substancji dodatkowych i sztucznych aromatów. Do udziału w Targach zapraszani są wystawcy realizujący główne cele targów, poprzez prezentację, degustację i sprzedaż produktów ekologicznych i regionalnych o wysokiej jakości zdrowotnej i wysokiej wartości żywieniowej. Podczas Targów odbywają się również profilaktyczne badania lekarskie, konsultacje medyczne, pogadanki o zdrowiu, 5.000 osób;

- Rajd rowerowy z piknikiem rodzinnym

Rajd trasą liczącą ok. 10 km, wzdłuż ścieżek rowerowych powstałych w ramach projektu dofinansowanego z UE. Trasę Rajdu, w eskorcie policji, pokonało ok. 400 cyklistów, wszyscy spotkali się na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji na pikniku, z zamkami dmuchanymi, pokazami cross fitu, grami przygotowanymi przez LZS. Policja znakowała rowery, a przekąski przygotowali świdniccy harcerze, 400 osób;

- RST Półmaraton Świdnicki

Impreza cykliczna, bieg na dystansie 21,0975 km, równym połowie długości biegu maratońskiego – konkurencja lekkoatletyczna, zaliczana do biegów długich. Trasa Półmaratonu Świdnickiego przebiegała ulicami Świdnicy oraz przez drogi Gminy Świdnica. Dodatkową atrakcją był bieg na 5 km – Dzika Piątka oraz biegi dla dzieci, 2.000 osób.

źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego, Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2. Świdnicki Ośrodek Kultury zrealizował przedsięwzięcia kulturalne integrujące rodziny, ukazujące możliwość spędzania czasu w sposób wolny od używek:

- Stragany kultury

Warsztatach tańca, lekcje języków oraz koncert galowy z aktywnym udziałem mieszkańców Świdnicy i wspólnym pokazem tańca międzynarodowego, 300 uczestników;

- Konkurs na Palmy Wielkanocne

Skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych, w celu podtrzymywania tradycji ludowych, 40 uczestników;

- Gwiazdy Betlejemskie

Konkurs mający na celu podtrzymywanie tradycji ludowych, skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych, 45 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

3. W ramach zadań Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zorganizowano:

- Bieg Niepodległości, 1.434 uczestników w wieku od 6 miesięcy do 78 roku życia;
- Bieg Noworoczny, 199 dorosłych uczestników, 136 dzieci;
- Pikniki Rowerowe, ok. 800 i ok. 300 uczestników w różnym wieku.

źródło: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji

4. Młodzieżowy Dom Kultury zrealizował przedsięwzięcia o charakterze integracyjnym dla rodzin, promujące styl życia wolny od używek, agresji i przemocy:

- turnieje szachowe:

- VII Szachowe Mistrzostwa Świdnicy dzieci i dorosłych, 200 uczestników,

- Turniej Szachowy o Szablę Piłsudskiego, 300 uczestników;

- rajdy z udziałem dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów:

- X Nепomucenowy Koła To Tu To Tam, 50 uczestników,

- dwa Rajdy Głównym Szlakiem Sudeckim im. M. Orłowicza, po 50 uczestników,

- Wycieczka Krajoznawcza, Rodzinny Rajd Szlakiem Jana Pawła II, 49 uczestników;

- Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno Krajoznawczy PTTK, dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów, 350 uczestników;

- Bieg Patrolowy Śladami Mieczysława Kozara-Słobódzkiego, 200 uczestników;

- Turniej sportowo-rekreacyjny, Złot Turystów na Ślęży, 150 uczestników.

Źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

5. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w ramach działalności programowej:

- przygotowywały obchody świąt związanych z rodziną i pełnieniem określonych ról społecznych przez poszczególnych jej członków,

- edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych, w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród,

- realizowały działania integrujące rodziny podopiecznych, promujące zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy, m.in. w ramach projektów:

- zabawy i gry sportowe dla całych rodzin: Bieg po zdrowie, Liga Halowej Piłki Nożnej, Rodzinne potyczki sportowe, Sportowa sobota, warsztaty Fit Academy, świdnickie maratony i półmaratony;

- rodzinne festyny i wyjazdy integracyjne: Święto pieczonego jabłka, Rajd Ziemniaka, Rajd na Ślęzę;

- udział w obchodach uroczystości kościelnych i państwowych: Odzyskanie Niepodległości, Bieg Noworoczny, Gryfiada, Orszak Trzech Króli, Jasełka;

- Aktywne Diady.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

1.3. Zidentyfikowany problem:

Ograniczona możliwość uzyskania profesjonalnej porady prawnej

Działania:

- Zapewnienie dostępności do profesjonalnych porad prawnych;
- Edukacja publiczna.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia:

Dostępne w Świdnicy punkty udzielania nieodpłatnego poradnictwa prawnego:

- ➔ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach pracy na rzecz klientów porad i konsultacji prawnych udziela radca prawny Ośrodka, ul. Wałbrzyska 15, ul. Franciszkańska 7,

- ➔ Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Poradnia przy Parafii pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP udziela porad w sprawach opiekuńczych, wychowawczych i rodzinnych, przemocy w rodzinie, w zakresie prawa pracy, ul. Budowlana 6,

- ➔ Punkt Informacji Prawnej i Obywatelskiej

Punkt udziela porad dotyczących m.in. problemów rodzinnych (np. ojcostwo, alimenty, stosunki majątkowe, świadczenia na dzieci, rozwód, separacja), mieszkaniowych, bezrobocia, pracy, ubezpieczenia społecznego, ul. Kościelna 10,

- ➔ Punkt Interwencji Kryzysowej

Punkt przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udziela wsparcia w zakresie szeroko rozumianej interwencji kryzysowej, ul. Żeromskiego 16/8,

- ➔ Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

Porad prawnych udziela radca prawny, porady obywatelskie świadczone są w ramach Biura Porad Obywatelskich oraz mediacje w ramach Ośrodka Mediacyjnego,

- ➔ Caritas Diecezji Świdnickiej

Pomoc prawna udzielana przy ul. Westerplatte 4-6,

- ➔ Prokuratura Rejonowa w Świdnicy

Porady udzielane są w trakcie codziennych dyżurów w godzinach urzędowania Prokuratury oraz w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw, w czasie którego porad prawnych udzielają prokuratorzy, ul. Zamkowa 2.

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 296 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. W ramach pomocy prawnej realizowanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udzielono łącznie 242 porady, 212 osobom, w tym z powodu:

- przemocy domowej – 24 porady,
- innych: alimenty, sprawy mieszkaniowe, spadkowe, okołorozwodowe, w stosunku do pracodawcy, błąd medyczny, ubezwłasnowolnienie – 218 porad.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Zadanie publiczne miasta pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, zlecone w trybie otwartego konkursu ofert na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi

podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2017 rok, realizowała Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna. Radca prawny udzielił 58 porad, w ramach 64 godz.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Informacja o miejscach, gdzie w Świdnicy można uzyskać pomoc prawną, zawierająca dane teleadresowe, czas, miejsce i sposób kontaktu, dostępna jest na stronach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl. Informacja o organizowanych akcjach w zakresie możliwości korzystania z nieodpłatnych porad prawnych, na bieżąco umieszczana jest:

- na stronach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl,
- na stronach Urzędu Miejskiego w Świdnicy www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach.

1.4. Zidentyfikowany problem:

Nie ujawnianie przemocy w rodzinie – utrzymująca się „szara strefa”

Działania:

- Usprawnienie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Edukacja medialna;
- Zapewnienie dostępności do terapii dla osób doznających przemocy i sprawców przemocy;
- Szkolenia specjalistycznych służb zawodowo stykających się z przemocą w rodzinie.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba działań koordynujących systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Działania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały usystematyzowane w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020, ustanowionym uchwałą nr XVI/169/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. Koordynatorem działań podejmowanych w oparciu o Program jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, który zapewnia również obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, w składzie określonym zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy.

Program umożliwia koordynowanie działań instytucji, organizacji i specjalistów zaangażowanych w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innych podmiotów pełniących funkcje wspierające, do których należą:

- Urząd Miejski, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Punkt Interwencji Kryzysowej.

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Urząd Miejski, w ramach ogólnopolskiej społecznej kampanii „Reaguj na przemoc” oraz „Postaw na rodzinę” rozdysponował materiały informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne do świdnickich szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, w tym:

- 7.200 ulotek,
- 80 przewodników dla nauczycieli,
- 160 plakatów.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjnych z policjantem, psychologiem, pedagogiem, terapeutą uzależnień,
- artykułów w gazetkach i na tablicach informacyjnych w placówkach,
- ulotek i broszur,
- wewnętrznych programów przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole, m.in. Przemocy-STOP, Niebieski Wieloryb, Dzień bezpiecznego internetu, Nie jestem sam, Znajdź właściwe rozwiązanie, Komunikacja interpersonalna, Naprzeciw przemocy, Szkoła bez przemocy, Bezpieczne dorastanie, Trzymaj formę.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. Grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbyły 578 posiedzeń:

- 250 rodzin objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, z czego 160 wszczęto w 2017 r.
- zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” grupy robocze ustalają indywidualny plan pomocy, na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych potrzeb,
- sporządzono 160 formularze „Niebieska Karta-C”, wypełniane z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 160 formularze „Niebieska Karta-D”, wypełniane w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,
- w wyniku pracy grup roboczych pracownicy Ośrodka:
- sporządzili 15 doniesień do prokuratury,
- sporządzili 58 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim,
- złożyli 39 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- zakończono 190 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:
- 178 na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 12 w wyniku braku zasadności podejmowanych działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2. Komenda Powiatowa Policji realizując działania w związku z przemocą w rodzinie:

- założyła 121 „Niebieskich Kart-A” wszczynających procedurę, w tym 25 kolejnych „Niebieskich Kart-A” zakładanych w toku prowadzonej procedury,
- zatrzymała 7 osób posiadających wszczętą procedurę „Niebieskie Karty”,

- zatrzymała 53 osoby, wobec których w wyniku interwencji wszczęła procedurę „Niebieskie Karty”,
- skierowała do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy 30 postępowań z wnioskiem o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

3. Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny zarejestrował 9 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie. Zakończono 5 sprawy, zobowiązując sprawcę przemocy do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

4. Prokuratura Rejonowa w Świdnicy prowadziła 117 postępowań karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- wobec 85 osób zastosowano nieizolacyjne środki zapobiegawcze, z czego:
  - w 40 przypadkach polegające na nakazie opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
  - w 45 przypadkach na dozorze policji połączonym z zakazem kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną;
- w 18 sprawach zastosowano środek izolacyjny w postaci tymczasowego aresztowania.

źródło: Prokuratura Rejonowa

5. Na zlecenie Gminy Miasto Świdnica Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, w ramach profesjonalnego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, realizował na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy:

- Poradnictwo i terapię indywidualną dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów – 88 osób, 107 dyżurów, 108 godz.
- Grupowy Trening Asertywności dla osób doświadczających przemoc domową, w zakresie poszerzenia wiedzy na temat złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 10 uczestników, 2 sesje, 50 godz.
- Terapię grupową dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – 10 osób, 20 sesji, 80 godz.
- program korekcyjno-edukacyjny pn. Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w zakresie konstruktywnych zmian w zachowaniu w celu zatrzymania przemocy – 10 uczestników, 27 sesji, 108 godz.
- Grupę pracy nad złością, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu radzenia sobie ze złością i asertywnego wyrażania złości – 11 osób, 12 sesji, 48 godzin.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował w zakresie przemocy w rodzinie:

- terapię indywidualną dla ofiar przemocy w rodzinie – 16 osób,
- oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie – 60 godz. wraz z konsultacjami indywidualnymi.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2017 r. zorganizowano 4 spotkania Zespołu, na których omawiano problematykę przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Świdnica, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz omawiano problemy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie pojawiające się w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu. Dyskutowano na temat skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej oraz zajmowano się szczególnie złożonymi indywidualnymi przypadkami (na prośbę grupy roboczej), celem korzystnego dla rodziny rozwiązania.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, zorganizował seminarium pn. „Wykorzystanie aktualnych przepisów prawa karnego w działaniach na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie”. Szkolenie odbyło się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świdnicy. Celem spotkania było wyposażenie uczestników w wiedzę, która może być wykorzystana w pracy z osobą doznającą przemocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej, pozwalającą na:

- efektywniejsze wykonywanie obowiązków zawodowych,
- skuteczniejsze oddziaływanie na osobę stosującą przemoc,
- inicjowanie postępowań przed odpowiednimi organami,
- formułowanie pism procesowych, w szczególności zawiadomień o przestępstwie i zażaleń na postawienia o odmowie wszczęcia bądź umorzeniu postępowania.

Seminarium poprowadził Adam Grochoła, Prokurator Prokuratury Rejonowej w Słubicach, członek Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miasta i Gminy w Słubicach. Uczestniczyło w nim 30 przedstawicieli podmiotów na co dzień podejmujących działania na rzecz rodziny uwikłanej w problem przemocy domowej: oświaty, policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy oraz kuratorzy.

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, zorganizował seminarium sfinansowane „Jak zmotywować osobę doznającą przemocy do współpracy”. Szkolenie było poświęcone pracy z osobą doznającą przemocy w toku procedury „Niebieskie Karty”. Omawiano, jak nawiązać relację, nie porozumienia z osobą krzywdzoną, jak budować strategię nastawioną na współpracę, jak radzić sobie w sytuacjach, gdy „klient nie współpracuje”. Punktem wyjścia było uporządkowanie wiedzy o mechanizmach psychologicznych, które wpływają na zachowanie klienta. Seminarium poprowadziła Małgorzata Wincenciak, prawnik i psycholog, pracujący jako konsultant, terapeuta i trener ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego uczestnikami byli przedstawiciele służb społecznych na co dzień zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, funkcjonariusze policji.

4. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Więzi, które chronią. Efektywność pomocy, 2 osoby,
- Ogólnopolski Kongres Psychologów i Psychoterapeutów Dzieci i Dorosłych, 1 osoba.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało działania edukacyjne skierowane do pracowników i różnych grup zawodowych zajmujących się wspieraniem rodziny:

- Szkolenie „Rozpoznawanie kryzysu psychicznego u dzieci i dorosłych”, 47 osób,
- Szkolenie z zakresu procedury „Niebieskie Karty”, 28 osób,
- 2 szkolenia dla pracowników w zakresie komunikacji nastawionej na współpracę i rozwiązywanie konfliktów, 24 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Dzielnicy Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie. W 2017 r. przeprowadzono 4 szkolenia, w których uczestniczyło łącznie 122 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

6. Urząd Miejski w Świdnicy zrealizował w ramach III Świdnickiego Forum Kobiet szkolenie „Bezpieczna Ja”. Poruszono na nim m.in. tematy:

- psychologii myślenia sprawcy,
- naturalnych możliwości i mechanizmów obronnych kobiet,
- techniki wykorzystywania elementów sytuacji na swoją korzyść,
- rodzajów sytuacji niebezpiecznych, sposobów ich wczesnego rozpoznawania oraz reagowania,
- ofiara w moim otoczeniu – jak postępować,
- moje prawa instytucjonalne oraz emocjonalne, jako ofiary.

W szkoleniu udział wzięło ok. 40 kobiet.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

7. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy przeprowadził:

- dla rodziców uczniów szkoły podstawowej nr 8 prelekcję pt. „Uczeń przejawiający agresję w klasie”, 20 uczestników,
- warsztaty z młodzieżą „Agresja i przemoc rówieśnicza”, 101 uczestników.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

8. W świdnickich placówkach oświatowych realizowane są działania informacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i ich rodziców:

- prelekcje, konsultacje i publikacje dla rodziców,
- spotkania ze specjalistami: policjantem, psychologiem, pedagogiem,
- programy profilaktyczne oraz rozwijające umiejętności i kompetencje społeczne: Opowieści z Pacynkowa, Przyjaciele Zippiego, Jestem ważny, Moje emocje, Ja i moi koledzy, Mój mały świat, Słowa ranią – czyli jak unikać krzyku, kpín i obrażania dziecka, Dzień bezpiecznego Internetu,
- wewnątrzszkolne programy przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole, mające na celu:
  - zrozumienie mechanizmu i przyczyn tego zjawiska przez uczniów i dorosłych, uczenie dzieci reagowania i nie bycia obojętnym na krzywdę innych, wdrażanie do rozładowania napięć w sposób bez agresywny lub poprzez agresję kontrolowaną,
  - doskonalenie relacji koleżeńskich w gronie pedagogicznym i nabywanie przez pracowników szkoły, rodziców i dzieci umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i radzenia sobie ze stresem,
  - wypracowanie z rodzicami jednolitych działań wobec niewłaściwych zachowań uczniów,

Nauczyciele i wychowawcy placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach rad pedagogicznych, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Profilaktyka zachowań ryzykownych,
- Grupy robocze w praktyce – działania w sytuacji przemocy wobec dziecka,
- Diagnostyka przemocy rówieśniczej.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

Cel szczegółowy 2. Rozwój systemu wsparcia dla osób w wieku senioralnym, niepełnosprawnych i chorych

2.1. Zidentyfikowany problem:

Słaba komunikacja pomiędzy organizacjami i instytucjami

Działania:

- Koordynacja pracy organizacji i instytucji;
- Stworzenie jednolitej strategii na rzecz wsparcia osób w wieku senioralnym, chorych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba działań koordynujących pracę organizacji i instytucji:

1. Działania koordynujące pracę organizacji i instytucji realizujących zadania na rzecz mieszkańców Świdnicy zostały usystematyzowane w Programie współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2017 rok, ustanowionym uchwałą nr XXIV/257/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 października 2016 r. Celem Programu było budowanie partnerstwa służącego rozpoznaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Na podstawie Programu w 2017 r. organizacjom pozarządowym zostały zlecone do realizacji zadania publiczne miasta, w 19 konkursach ofert, w zakresie:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 2 zadania,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 4 zadania,
- organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 zadanie,
- turystyki i krajoznawstwa – 1 zadanie,
- pomocy społecznej – 2 zadania,
- ochrony i promocji zdrowia – 6 zadań,
- działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – 1 zadanie,
- realizacji innych innowacyjnych programów i projektów wspierających i aktywizujących mieszkańców Miasta z udziałem środków własnych, środków Państwowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi – 1 zadanie,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego – 1 zadanie.

W ramach tzw. małych grantów (art. 19 a) zlecono 15 zadań, w tym z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 1 zadanie,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 6 zadań,
- organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 zadanie,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego – 2 zadania,
- działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – 1 zadanie,
- ochrony i promocji zdrowia – 3 zadania,
- działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości – 1 zadanie.

2. Ułatwienie koordynacji i wsparcia pracy organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz mieszkańców Świdnicy jest możliwe dzięki prowadzeniu Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33. Organizacje korzystają w Centrum z:

- możliwości udziału w szkoleniach, spotkaniach i innych przedsięwzięciach,
- nieodpłatnie udostępnionych sal szkoleniowych,
- doradztwa w zakresie wspierania organizacji pozarządowych, finansów, prawa, biznesu,

- wsparcia Młodzieżowej Rady Miejskiej i Rady Seniorów.

W Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych swoje siedziby ma około 50 organizacji, a z adresu do korespondencji dodatkowo korzysta około 20 organizacji. Organizacje te oraz około 120 organizacji mających siedzibę poza Centrum korzysta z różnych form doradztwa. Poradnictwo udzielane jest ustnie, pisemnie oraz poprzez sprawdzanie i weryfikację przygotowanych dokumentów. Zakres poradnictwa obejmuje:

- założenie i prowadzenie organizacji pozarządowej,
- działalność statutowa organizacji pozarządowej,
- przygotowywanie i rozliczanie projektów o dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacja do różnych zleceniodawców.

W 2017 r. przeprowadzono szkolenie dla organizacji pozarządowych „Opracowanie ofert o dofinansowanie zadań publicznych w 2018 roku”, w którym wzięło udział ok. 30 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

W celu integracji osób działających w organizacjach pozarządowych na rzecz lokalnej społeczności zorganizowano spotkanie wigilijne, z udziałem członków organizacji i władz miasta – około 100 uczestników.

źródło: Referat Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Miejską jednostką organizacyjną pomocy społecznej, koordynująca działania na rzecz seniorów w mieście, jest Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, który realizuje zadania w zakresie:

- profilaktyki i prewencji psychologiczno-pedagogicznej w celu przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych oraz wydłużenia okresu samodzielnego funkcjonowania,
- poprawy ogólnej sprawności psychofizycznej pensjonariuszy świadcząc usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne oraz aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- odbudowy i podtrzymania więzi rodzinnych i społecznych, aktywizując pensjonariuszy społecznie i kulturalno-oświatowo,
- tworzenia nowych, dobrych relacji w grupie, opartych na współpracy i wzajemnym szacunku,
- wydłużenia okresu samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym,
- realizacji projektów: Integracja Międzypokoleniowa, Podziwiając Dolny Śląsk, W zdrowym ciele zdrowy duch, Kwiaty naszą pasją, Obudzić zmysły, Pysznie, zdrowo, kolorowo, Seniorze pokaż się, Edukacja finansowo-podatkowa, Rusz głową, Spotkania okolicznościowe – święta.

2.2. Zidentyfikowany problem:

Brak centrum terapii uzależnień od różnych środków psychoaktywnych i współuzależnienia

Działania:

- Rozwój zintegrowanego gminnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych;
- Poprawa koordynacji działań w zakresie terapii uzależnień i współuzależnienia.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba działań koordynujących system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych:

1. Działania w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Miasto Świdnica zostały usystematyzowane w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, ustanowionym uchwałą nr XXVI/298/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2016 r. Koordynatorem działań podejmowanych w oparciu o Program jest Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy. W realizacji Programu uczestniczyły instytucje i organizacje wykonujące na rzecz mieszkańców Świdnicy zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz inne, pełniące funkcje wspierające, w szczególności:

- Miejski Ośrodek Polityki Społecznej w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Świdnicy,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Usług Medycznych „Medyk” sp. z o.o. w Świdnicy,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

2. Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy i przemocowy korzystali z profesjonalnego leczenia finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz ambulatoryjnie:

- całodobowy program terapeutyczny realizował Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze,
- terapię w warunkach ambulatoryjnych w Świdnicy realizowała Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia, funkcjonująca w strukturach Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze oraz Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Usług Medycznych „Medyk” sp. z o.o.

Program ponadpodstawowy i pogłębiony trwa od czasu ukończenia programu podstawowego, od 12 do 18 miesięcy. Z uwagi na to, że poziom finansowania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu zabezpiecza tylko podstawowy program psychoterapii uzależnienia, Gmina Miasto Świdnica finansowała, program w ramach terapii ponadpodstawowej, realizowany przez Poradnię w Świdnicy.

2.3. Zidentyfikowany problem:

Marginalizacja rodzin uwikłanych w problemy uzależnień

Działania:

- Edukacja medialna;
- Zapewnienie dostępności do terapii dla osób uzależnionych i współzależnionych;
- Zapewnienie dostępności do pomocy psychospołecznej i prawnej przed skutkami uzależnień członka rodziny;
- Organizowanie i wspieranie form opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Informacje oraz zaproszenia do udziału w działaniach organizowanych na rzecz rodzin, w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy oraz informacje o formach i miejscach pomocy rodzinom i osobom uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy udostępniane są w lokalnych mediach oraz na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

2. Działania informacyjno-edukacyjne w obszarze zapobiegania uzależnieniom zrealizował Urząd Miejski w Świdnicy:

- Konferencja „Dopalacze, dlaczego są aż tak niebezpieczne”

Konferencję zorganizowała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Świdnicy we współpracy z Urzędem Miejskim w Świdnicy, pod patronatem Wojewody Dolnośląskiego oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Grupą docelową stanowili pracownicy placówek

oświatowych, pracownicy medyczni, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, policji, sądów oraz stacji sanitarno-epidemiologicznej, 177 uczestników.

Zakres konferencji obejmował:

- historię wprowadzenia dopalaczy, ich podział, statystyki,
- kim są użytkownicy dopalaczy? jacy są? dlaczego sięgają po dopalacze?
- objawy mogące sugerować, że młodzież sięga po substancje psychoaktywne,
- teorie uzależnienia, fazy uzależnienia,
- umiejętności, nie tylko lekarza potrzebne do w kontaktach z pacjentami,
- profilaktyka,
- zadania dla psychologów, pedagogów i lekarzy – wstępna selekcja dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami poznawczymi, co pozwoli zapobiegać rozpoczynaniu „samoleczenia” za pomocą środków psychoaktywnych;

➤ Koncert profilaktyczny

Dwa koncerty profilaktyczne zespołów „Wyrwani z niewoli” ora „Tau” dla młodzieży szkół gimnazjalnych w sali teatralnej Świdnickiego Ośrodka Kultury, ok. 600 uczniów;

➤ Warsztaty profilaktyczne „Zrobić na złość dilerowi”

Warsztaty profilaktyczne przeprowadzone przy współpracy z Centrum Genesis dla uczniów świdnickich szkół podstawowych, w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych, ok. 360 uczniów;

➤ Ogólnopolska społeczna kampania „Masz wpływ – wybierz marzenie nie ryzyko”

Kampania adresowana do sprzedawców napojów alkoholowych, w temacie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. Kampania obejmuje opracowanie materiałów edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych (plakaty, naklejki, ulotki), kampanię medialną z wykorzystaniem spotu filmowego, mającego na celu zwrócenie uwagi na problem sprzedaży alkoholu nieletnim i zachęcenie świadków tych sytuacji do reagowania. 100 punktów sprzedaży otrzymało po jednym pakiecie materiałów:

- 1 plakat przypominający o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz konieczności weryfikacji wieku młodych klientów poprzez sprawdzanie dowodów osobistych,
- 3 naklejki do umieszczenia przy kasie, przypominające pracownikowi o konieczności sprawdzania dokumentów potwierdzających wiek osób wyglądających młodo,
- 3 naklejki do umieszczenia przy kasie, przypominające kupującemu o konieczności okazania dowodu osobistego przy zakupie alkoholu,
- 3 ulotki dla sprzedawcy z podstawowymi treściami edukacyjnymi, przypominającymi o konieczności kontroli wieku i informującymi o konsekwencjach związanych ze sprzedażą alkoholu nieletnim;

➤ Ogólnopolska kampania „Dopalacze – powiedz STOP!”

Materiały profilaktyczne będą przekazane do szkół podstawowych do celów edukacyjnych, do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i rozdane rodzicom, łącznie 4.800 ulotek i 120 plakatów:

- Ulotki dla rodziców:
  - Dopalacze – jak pomóc dziecku?
  - Nie daj się zwieść. To mogą być dopalacze!
  - Dopalacze – jak rozpoznać problem?
  - Dopalacze – śmiertelne niebezpieczeństwo!
- Ulotki dla młodzieży:
  - Dopalacze? Zareaguj!
  - Dopalacze – nie wierz, że będzie fajnie!
  - Dopalacze zabijają. Nie eksperymentuj!
  - Dopalacze? Nie warto!
- Plakaty:
  - Dopalacze zabijają! Naprawdę chcesz tak odjechać?

- Dopalacze – śmiertelne niebezpieczeństwo. Nie eksperymentuj!

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3. Starostwo Powiatowe w Świdnicy zrealizowało 2 koncerty artystyczno-profilaktyczne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Świdnickiego, 300 uczestników.

źródło: Starostwo Powiatowe

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia:

1. Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy korzystali z profesjonalnego całodobowego programu terapeutycznego finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia, realizowanego przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze oraz w ramach terapii ambulatoryjnej w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

2. Gmina Miasto Świdnica zleciła i udzieliła dotacji na realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin”, Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „ACCESS”. Do zadań Stowarzyszenia należy udzielanie pomocy w chorobie alkoholowej i innych uzależnieniach na bazie własnych doświadczeń. Integruje środowisko trzeźwościowe, promuje trzeźwy styl życia oraz udziela wsparcia w zakresie utrzymania abstynencji i rodzinom osób uzależnionych. Klub czynny jest 6 dni w tygodniu (poniedziałek, czwartek, piątek 16.30-19.30, wtorek, środa, niedziela 16.00-18.00), z dostępem do telefonu. Prowadzi mitingi w ramach 4 grup samopomocowych:

- grupa AA „U Bila Boba” – poniedziałek 17.30-19.30,

- grupa AA „Nadzieja” – czwartek 17.00-19.30,

- grupa AN „Przebudzenie” – piątek 17.30-19.30,

- grupa AA „Topos” – niedziela 16.00-18.00.

Spotkania społeczności członków Stowarzyszenia odbywały się raz w miesiącu. Organizowano wyjazdy oraz imprezy integracyjne mające propagować zdrowy i trzeźwy styl życia oraz integrować rodziny.

źródło: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS”

3. W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wsparcia udzielał psycholog Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie szeroko rozumianej interwencji kryzysowej oraz pomocy psychologicznej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Zadanie publiczne miasta pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, zlecone w trybie otwartego konkursu ofert na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2017 rok, realizowała Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

---

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W programach terapeutycznych realizowanych przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze na rzecz mieszkańców Świdnicy:

- 32 osoby uczestniczyły w psychoterapii uzależnień w ramach terapii stacjonarnej, z których 23 ukończyło program terapii;
- 3.570 osobom udzielono świadczenia w ramach terapii ambulatoryjnej, finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia, w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradni Leczenia Uzależnień, w tym:
  - uzależnieni zarejestrowani w Poradni – 235 osób,
  - współuzależnieni zarejestrowani w Poradni – 39 osób,
  - osoby realizujące program terapii uzależnienia – 200 osób, z czego 84 osoby ukończyły program terapii,
  - osoby realizujące program terapii współuzależnienia – 34 osoby, z czego 13 osób ukończyło program terapii;
- w ramach profesjonalnego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, realizowanego na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy, na zlecenie Gminy Miasto Świdnica:
  - 12 osób uczestniczyło w Treningu Umiejętności Służących Zdrowieniu, w zakresie wzmacniania motywacji do leczenia i trzeźwego życia, dla pacjentów po ukończeniu Podstawowego Programu Psychoterapii Uzależnień – 11 sesji, 44 godz.
  - 12 osób uczestniczyło w programie Zapobiegania Nawrotom Choroby, w zakresie wzmacniania motywacji do leczenia i trzeźwego życia – 13 sesji, 52 godz.
  - 101 osób skorzystało z Poradnictwa i terapii indywidualnej dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 27 dyżurów terapeutycznych, 108 godz.
  - 64 osoby uczestniczyły w Treningu kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – 19 dyżurów, 76 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

2. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS” swoją pracą rocznie obejmuje około 250 osób.

źródło: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS”

3. Psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielił wsparcia 328 osobom.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 368 porad, 124 osoby, w tym z powodu:
  - uzależnień – 5 porad,
  - przemocy domowej – 21 porad,
  - problemów wychowawczych – 71 porad,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 97 porad,
  - problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, odżywiania, psychicznymi – 128 porad
  - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
  - problemów zawodowych – 28 porad;
- pomocy psychologicznej – łącznie 451 porad, 131 osób, w tym z powodu:
  - problemów wychowawczych – 102 porady,
  - uzależnień/współuzależnienia – 3 porady,

- problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, zachowania, odżywiania, psychicznymi – 196 porad,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 95 porad,
  - przemocy w rodzinie – 21 porad,
  - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
  - problemów zawodowych – 16 porad;
- źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, w ramach którego udzielano poradnictwa:

- porady psychologiczne – 62 godz., 102 porady w zakresie trudności osobowych, rodzinnych, małżeńskich i wychowawczych,
- porady pedagogiczne – 60 godz., 28 porad,
- porady w ramach telefonu zaufania – 54 godz., 40 porad,
- porady Doradcy Życia Rodzinnego – 40 godz., 35 porad,
- porady logopedyczne – 40 godz., 25 porad,
- porady duszpasterza – 50 godz., 25 porad,
- porady prawne – 64 godz., 58 porad.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

6. Gmina Miasto Świdnica zakupiła testerów narkotykowych, które zostały przekazane do Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy, służące do realizacji przedsięwzięć i działań prewencyjnych, działań profilaktycznych, pogadank i pokazów realizowanych w ramach prewencji kryminalnej, podejmowanych przez Komendę Powiatową Policji w Świdnicy:

- 26 opakowań testerów „FAST BLUE B SALT” (10 szt. w opakowaniu), służących identyfikacji marihuany i substancji pochodnych,
- 26 opakowań testerów „MARQUIS” (10 szt. w opakowaniu), służących identyfikacji amfetaminy i substancji pochodnych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Zasoby w zakresie miejsc udzielających wsparcia dziennego dzieciom:

Zadanie publiczne miasta pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, zlecone w trybie otwartego konkursu ofert na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2017 rok, z przeznaczeniem dla 180 dzieci i młodzieży, realizowały 4 organizacje pozarządowe

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”,
- Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK” – Osiedlowy Klub Integracyjny „Zarzecze”.

Od 2016 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy funkcjonuje placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów, z przeznaczeniem dla 15 uczestników. Siedziba Placówki znajduje się w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdnicy, przy ul. Galla Anonima 1.

Podstawowym zadaniem placówek jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy

zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały również podopiecznym posiłek.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba dzieci korzystających z dziennych form wsparcia:

Placówki wsparcia dziennego realizujące zadanie w 2017 r.:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników;
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników;
- Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, dla 30 uczestników;
- placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, dla 15 uczestników.

W ciągu 2017 r. w zajęciach placówek łącznie uczestniczyło 238 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 174 podopiecznych, z których 6 nie uzyskało promocji do klasy programowo wyższej. Placówki zapewniały podopiecznym posiłek:

- 3 placówki w formie ciepłego obiadu i podwieczorku,

- 1 placówka w postaci drobnych posiłków ciepłych lub zimnych przygotowywanych na miejscu w placówce,

- 1 placówka w postaci dostarczanych kanapek, owoców lub jogurtu.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.4. Zidentyfikowany problem:

Brak zakładu opiekuńczo-leczniczego, mieszkań chronionych, środowiskowego domu samopomocy, stacjonarnego hospicjum, 24 godzinnej opieki stomatologicznej

Działania:

- Stosowanie systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów;
- Organizowanie form opieki domowej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inwestorów:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski realizuje programy pomocy publicznej, pomocy de minimis i pomocy regionalnej.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba podmiotów organizujących nowe formy opiekuńcze:

W 2017 r. wśród beneficjentów programów pomocy publicznej i pomocy de minimis nie było inwestorów w zakresie budowy zakładu opiekuńczo-leczniczego, mieszkań chronionych, środowiskowego domu samopomocy, stacjonarnego hospicjum, 24 godzinnej opieki stomatologicznej.

Liczba podmiotów realizujących opiekę domową:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi mieszkanie chronione, przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udziela pomocy pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej, umożliwiając pobyt w mieszkaniu chronionym, znajdującym się na terenie Świebodzic, dostosowanym dla 6 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Gmina Miasto Świdnica zleciła i udzieliła dotacji na realizację zadania publicznego pn. „Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia”, Towarzystwu Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, w zakresie wspierania chorych w terminalnej fazie choroby nowotworowej i ich rodzin.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

4. Osobom wymagającym intensywnych świadczeń pielęgnacyjnych, których w miejscu zamieszkania nie można zapewnić, oferowane są świadczenia w ramach opieki długoterminowej. Na terenie Powiatu Świdnickiego dla mieszkańców Świdnicy zadanie było realizowane przez:

➤ zakład opiekuńczo-leczniczy NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie:

- dostępne miejsca – 40 łóżek, w tym 20 łóżek zakontraktowanych przez NFZ,
- okres oczekiwania na miejsce – średni czas oczekiwania wynosi ponad 19 miesięcy,
- zasady obowiązujące przy przyjęciu: podanie o przyjęcie, skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu lub ze szpitala, wywiad pielęgniarki środowiskowej z wypełnionym załącznikiem ze skalą Barthel;

➤ NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy:

- dostępne miejsca – 46 łóżek, w tym 17 łóżek zakontraktowanych przez NFZ,
- okres oczekiwania na miejsce – brak informacji,
- zasady obowiązujące przy przyjęciu: podanie o przyjęcie, wnioski o wydanie skierowania do ZOL/ZPO, wywiad pielęgniarki środowiskowej i zaświadczenie lekarskie, skierowanie do ZOL/ZPO, ocena według skali Barthel, aktualna decyzja o świadczeniu emerytalno-rentowym, rencie socjalnej, zasiłku stałym (ksero), podstawowe badania lekarskie (mocz, morfologia, elektrolity, kreatynina, poziom cukru, ostatni wypis szpitalny), kserokopia dowodu osobistego.

5. Stacjonarną opiekę paliatywną na rzecz pacjentów z chorobą nowotworową, odleżynami i POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc) na terenie Powiatu Świdnickiego zapewniało:

➤ hospicjum stacjonarne NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie:

- dostępne miejsca – 8 łóżek,
- okres oczekiwania na miejsce – 30 dni,
- zasady obowiązujące przy przyjęciu: skierowanie od lekarza, zgoda pacjenta;

➤ NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy:

- dostępne miejsca: 4 łóżka, brak kontraktu z NFZ,
- okres oczekiwania na miejsce: 0.

- zasady przyjmowania pacjentów na oddział stacjonarny określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29.10.2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej.

źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba osób korzystających z opieki domowej:

1. W mieszkaniu chronionym, prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w 2017 r. przebywały 3 osoby.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniło pomocy 5 pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej, w tym 2 z rodzinnej pieczy zastępczej i 3 z pieczy instytucjonalnej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, w zakresie wspierania chorych w terminalnej fazie choroby nowotworowej i ich rodzin obejmowało opieką 160 mieszkańców Świdnicy.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

4. Świadczenia zdrowotne w zakresie opieki długoterminowej na terenie Powiatu Świdnickiego realizował:

➤ zakład opiekuńczo-leczniczy NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie – 11 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem;

➤ NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy – 45 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem.

5. Stacjonarną opiekę paliatywną na rzecz pacjentów z chorobą nowotworową, odleżynami i POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc) na terenie Powiatu Świdnickiego zapewniało:

➤ hospicjum stacjonarne NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie – 15 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem;

➤ NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy – pacjenci hospicyjni będą przyjmowani wraz z podpisaniem kontraktu z NFZ na świadczenia.

źródło: Starostwo Powiatowe

2.5. Zidentyfikowany problem:

Brak jednolitej strategii wszystkich instytucji w zakresie wydłużenia aktywności zawodowej

Działania:

- Edukacja publiczna;
- Promowanie programów wczesnego zapobiegania i wykrywania chorób.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Starostwo Powiatowe w Świdnicy zrealizowało programy wczesnego zapobiegania i wykrywania chorób:

➤ badania w kierunku wczesnego wykrywania osteoporozy – 3 akcje, 263 osoby;

➤ konsultacje lekarza internisty lub reumatologa dotyczące interpretacji wyników w kierunku osteoporozy – 2 akcje, 49 osób;

➤ w zakresie oceny wad postawy u dzieci i dorosłych, w ramach akcji profilaktycznych „Nasze zdrowie” – 3 akcje, 35 osób;

- profilaktyki stomatologicznej „Bright smile – bright future” – „Radosny uśmiech – jasna przyszłość” – 12 przedszkoli, 619 dzieci;
- akcje profilaktyczne, w trakcie których przeprowadzono badania poziomu cholesterolu, cukru, ciśnienia tętniczego, słuchu, wzroku, spirometrię usg tarczycy, usg serca, smokolyzer, prezentowano narko i alkoholowe oraz udzielano porad dietetyka, wykonywano masaże limfatyczne oraz przeglądy stomatologiczne u dzieci – 7 akcji, 2.942 osoby.

źródło: Starostwo Powiatowe

2. Gmina Miasto Świdnica realizuje programy:

- profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 dla Miasta Świdnicy

Program finansowany jest w całości z budżetu miasta. W 2017 r.:

- zaszczepiono 136 dziewczynek,
- w akcji informacyjno-edukacyjnej wzięło udział 446 osób.

Założenia programu na 2017 r.:

- wykonanie szczepień dziewcząt urodzonych w 2003 r. dwiema dawkami szczepionki, co z pierwszą dawką otrzymaną w 2016 r. zamyka trzydawkową formułę szczepienia,
- przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej dla dziewcząt i chłopców urodzonych w 2004 r. oraz ich rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli,
- wykonanie szczepień dziewcząt urodzonych w 2004 r. trzema dawkami szczepionki.

Realizator programu został wyłoniony w otwartym konkursie ofert. Zapewnił pełen zakres świadczeń, w tym zakup szczepionki, badanie lekarskie kwalifikujące do szczepienia i wykonanie szczepienia oraz przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej;

- profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Świdnicy na lata 2016-2018 w Gminie Miasto Świdnica

Program jest skierowany do mieszkańców Świdnicy w wieku powyżej 60 roku życia, którzy są jednocześnie podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy lub członkami świdnickich klubów seniora oraz Rady Seniorów w Świdnicy. W 2017 r.:

- zaszczepiono 51 osób,
- w akcji informacyjno-edukacyjnej wzięło udział 95 osób.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.6. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna liczba wolontariuszy

Działania:

- Wspieranie inicjatyw inspirujących społeczność lokalną do rozwiązywania ważnych problemów społecznych poprzez wolontariat;
- Rozpowszechnienie oferty edukacyjnej dla wolontariuszy;
- Zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną, poprzez formy pracy społecznej i samopomocy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych prowadzi na portalu społecznościowym facebook grupy otwarte Świdnicki Wolontariat oraz Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, w ramach których promuje wolontariat w świdnickich organizacjach. Zamieszcza bieżące informacji o poszukiwaniu wolontariuszy oraz informacje dla wolontariuszy. W ramach działalności Centrum w 2017 r.:

- prowadzona była współpraca ze szkolnymi klubami wolontariatu, w celu wymiany informacji o organizowanych wydarzeniach i potrzebnych wolontariuszach, ok. 50 osób;
- koordynowano działania wolontarystyczne, realizowane przez Młodzieżową Radę Miasta, ok. 20 osób;
- przeprowadzono konkursy: „Miejsce przyjazne wolontariuszom” i „Świdnicki Wolontariusz Roku”, ok. 80 uczestników.

W konkursach przyznano tytuł Świdnickiego Wolontariusza Roku 4 osobom oraz wyróżniono 4 miejsca przyjazne wolontariuszom. Celem konkursów była promocja postaw prospołecznych, popularyzowanie i wyjaśnianie znaczenia wolontariatu, a także uwrażliwienie uczestników konkursu na potrzeby społeczności lokalnej i zachęcenie ich do pracy w charakterze wolontariuszy.

- zorganizowano Galę Wolontariatu – ok. 100 uczestników

Wręczono nagrody w konkursach „Miejsce przyjazne wolontariuszom” i „Świdnicki Wolontariusz Roku” oraz złożono podziękowania dla wolontariuszy za całoroczną pracę;

- zorganizowano I Świdnicki Festiwal Barw – ok. 400 uczestników

Inicjatywa miała na celu docenienie świdnickiej młodzieży, która w ciągu całego roku licznie i chętnie bierze udział w przedsięwzięciach społecznych i kulturalnych w charakterze wolontariuszy oraz była formą promocji idei wolontariatu i służyła zainteresowaniu tym tematem innych młodych osób. Organizację wydarzenia wspierało ok. 20 wolontariuszy.

- wydano broszurę promocyjną „Wolontariat jest w modzie”

Broszura na temat wolontariatu, zachęcająca młodzież do działalności non-profit i opisująca różne typy wolontariatu, w które młodzież może się włączyć.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w ramach promocji wolontariatu podjęło działania zmierzające do nawiązania współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Świdnicy oraz prowadzono stronę na portalu społecznościowym Facebook.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Świdnickie placówki oświatowe zachęcały swoich podopiecznych, uczniów i ich rodziny do działań w ramach wolontariatu, poprzez:

- prowadzenie szkolnych klubów wolontariusza,
- akcje na rzecz osób potrzebujących, m.in.: Szlachetna paczka, Góra grosza, Tak, pomagam, Bieg dla Ugandy, Przekaż pluszaka na dzień Misiaka, Prezent pod choinkę,
- akcje na rzecz zwierząt i w formie współpracy ze schroniskiem dla zwierząt,
- działania na rzecz seniorów,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- szkolne inicjatywy w ramach akcji, m.in.: Znajdź się wśród życzliwych, Skrzynka życzliwych myśli, Drzewo życzliwości, Mogiłę dziada ocal od zapomnienia.

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. Świdnickie Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przeprowadza szkolenia w zakresie zasad i podstaw wolontariatu dla kandydatów na wolontariuszy.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie angażowało wolontariuszy do pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka w opiece nad dziećmi, zabawie z dziećmi, pomocy

w odrabianiu lekcji starszym dzieciom. Z każdym z kandydatów na wolontariusza przeprowadzane były indywidualne spotkania.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba przeszkolonych wolontariuszy:

1. Świdnickie Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych prowadzi bazę danych wolontariuszy zawierającą:

- dane wolontariuszy: imię, nazwisko, wiek, numer kontaktowy, adres e-mail, dyspozycyjność, preferencje,
- spis organizacji potrzebujących pomocy wolontariuszy.

W 2017 r. przeszkolono ok. 20 kandydatów na wolontariuszy.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Wolontariat w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie realizowało 9 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Wolontariusze Świdnickiego Centrum Wolontariatu, w zamian za uzyskanie umorzenia zadłużenia czynszowego, mogą realizować pracę na rzecz świdnickich seniorów, wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych. Do prac w ramach wolontariatu skierowano 17 przeszkolonych osób. 24 osobom umorzono zaległości, na łączną kwotę 53.144,96 zł.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

4. Świdnicki Ośrodek Kultury koordynował działania Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na terenie Świdnicy – do akcji zaangażowano 98 przeszkolonych wolontariuszy.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2.7. Zidentyfikowany problem:

Izolacja osób starszych i niepełnosprawnych z życia społecznego

Działania:

- Kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie;
- Wspieranie inicjatyw samopomocowych i innych form aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wspieranie form rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych w celu aktywnego spędzania czasu wolnego;
- Angażowanie i wykorzystywanie w podejmowanych działaniach potencjału ludzkiego seniorów i osób niepełnosprawnych;
- Podnoszenie świadomości społeczeństwa o problemach i potrzebach osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. W trosce o osoby samotne, przewlekle chore, starsze, niepełnosprawne, wprowadzono w Świdnicy „Kopertę Życia”. Celem akcji jest zaopatrzenie osób starszych w kartę informacyjną ułatwiającą ratownikom medycznym tworzenie wywiadu dotyczącego osoby chorej, do której zostali wezwani w celu interwencji. W specjalnie przygotowanych kopertach umieszcza się najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach, kontaktach do osób najbliższych oraz danych osobowych. Pakiet ten należy przechowywać w lodówce, na

której trzeba przykleić naklejkę „Tu jest koperta życia”. Akcja została sfinansowana i przeprowadzona przez Gminę Miasto Świdnica. W jej przygotowanie i przeprowadzenie włączone były: pogotowie ratunkowe, policja, straż pożarna, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, Świdnicka Rada Seniorów.

2. Od 2016 r. świdniccy seniorzy objęci zostali programem Świdnicka Karta Seniora. Program przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy w dniu 24 czerwca 2016 r. Jego realizatorem jest Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Świdnicy. Świdnicka Karta Seniora adresowana jest do osób powyżej 60 roku życia, którzy są mieszkańcami Świdnicy, bez względu na wysokość osiągniętych dochodów. Uprawnia do korzystania z ulg i rabatów za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usług publicznych oraz preferencyjnych ofert pozostałych partnerów – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do Programu. W Programie uczestniczą jednostki miejskie, instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy, zwani Partnerami Programu. Podmioty, które przystępują do programu otrzymują naklejki informujące o tym, że firma/instytucja stosuje upusty dla posiadaczy Świdnickiej Karty Seniora. Dodatkowo na stronie www.senior-wigor.swidnica.pl publikowana jest lista Partnerów wraz z krótkim opisem działalności i informacją o zadeklarowanych rabatach. W Programie biorą udział jednostki miejskie: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Świdnicki Ośrodek Kultury, Muzeum Dawnego Kupiectwa, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.

3. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” realizuje projekty, których celem jest kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie:

➤ Integracja międzypokoleniowa

Program zakłada cykl spotkań z dziećmi ze świdnickich przedszkoli, młodzieżą szklaną, osobami niepełnosprawnymi oraz seniorami z innych organizacji. Realizowany jest przy współpracy z: Przedszkolami Miejskimi nr 1, 3, 4, 16 oraz niepublicznymi „Abracadabra”, „Akademia Przedszkolaka”, Niepubliczną Szkołą „Bliżej Dziecka”, Szkołą Podstawową nr 3 i 6, Galerią Świdnicką, Teatrem Miejskim, Fundacją „Chata SKSK”, Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego w Krzyżowej, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Świdnicy oraz w Mokrzeszowie, Środowiskowym Domem Samopomocy w Świdnicy, Dziennym Domem „Senior-WIGOR” z Dzierżoniowa. W jego ramach zrealizowano:

- cotygodniowe zajęcia integracyjne,
- okolicznościowe wizyty we współpracujących placówkach,
- występ chóru młodzieżowego ze Szkoły Podstawowej nr 8 w Świdnicy w placówce,
- występ grupy teatralnej „Teatrzyk Zielona Gęś” w spektaklach.: „Obrazy Bożonarodzeniowe”, „Jasełka”, „Reminiscencja” dla dzieci ze świdnickich przedszkoli, szkół podstawowych, młodzieży ze Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- wyjścia integracyjne z dziećmi przedszkolnymi,
- okazjonalne piknik integracyjne, turnieje sportowe,
- spotkania z seniorami z różnych środowisk w ramach projektu „Aktywny Senior polsko-czeskiego pogranicza”;

➤ Seniorze pokaż się

Projekt ma na celu łamanie stereotypów dotyczących osób starszych, poprzez zachęcanie ich do udziału w życiu kulturalnym, co ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Działania skupiają seniorów, którzy posiadają różnego rodzaju talenty i umiejętności i chcą podzielić się nimi z grupą. Formy zajęć i imprez:

- regularne zajęcia grupy teatralnej Teatrzyk „Zielona Gęś” oraz występy,
- Jasełka, Przegląd Zespołów Kolędniczych w Teatrze Miejskim,
- Świdnickie Dni Seniora,

- imprezy okolicznościowe: Wielkanoc, Boże Narodzenie,
- przegląd Piosenki Przedszkolnej,
- imprezy integracyjne podczas których następuje prezentacja aktualnych spektakli.
- udział senierek w „Kinie na szpilkach dla kobiet” w Cinema 3D w Galerii Świdnickiej, w biesiadzie z okazji Dnia Kobiet
- udział w imprezach: Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych, XX Festiwal „Teatru Otwartego”, koncert z okazji Dnia Kobiet pt. „Być Kobieta”,
- warsztaty plastyczne – wykonywanie kapeluszy na obchody XII Świdnickich Dni Seniora i Gala XII Świdnickich Dni Seniora: Defilada Uśmiechu wokół Rynku, przedstawienie pt. „Reminiscencja” w wykonaniu Teatryku „Zielona Gęś”,
- udział w projekcie „Aktywny Senior polsko-czeskiego pogranicza” – „Seniorada” Miejska,
- spotkanie z okazji Świąt Bożego Narodzenia – Wigilia, występ „Teatryku Zielona Gęś” w spektaklu pt. „Życzenia Bożonarodzeniowe”.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

4. Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku w celu realizacji działań, które służą kształtowaniu pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie:

- współpracuje ze Szkołą Podstawową nr 6, Zespołem Szkół Hotelarskich, poprzez udział w organizowanych zajęciach, spotkaniach,
- aktywnie uczestniczy w imprezach sportowych, turystycznych, kulturalnych,
- udziela się w Dolnośląskim Zespole Delegatów Obywatelskiego Parlamentu Seniorów,
- uczestniczy w spotkaniach, konferencji, debatach, na których prezentuje pozytywny wizerunek osób starszych oraz należne im miejsce w społeczeństwie:
  - spotkanie „Sieci utw”,
  - cykl spotkań przedstawicieli OPS z Jerzym Michalakiem, członkiem Zarządu Województwa Dolnośląskiego i Cezarym Przybylski, Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego na temat organizacji Dolnośląskiej Rady ds. polityki senioralnej,
  - konferencja inauguracyjna program ASOS w Krzyżowej,
  - organizacja spotkania liderów organizacji senioralnych na Dolnym Śląsku,
  - organizacja III debaty z cyklu zdrowie seniorów na temat chorób degeneracyjnych,
  - Gala wolontariatu – spotkanie w Centrum,
  - I Forum Seniorów we Wrocławiu, organizowane przez Gazetę Wrocławską,
- promuje ideę uczenia się przez całe życie, w ramach oferty edukacyjnej,
- opracował program „Aktywność fizyczna osób starszych-Świdnica 2017”, we współpracy ze SOSiR, TKKF „LICZNIKOWIEC” i „BOLKO”,
- organizuje spotkania utw z miast regionu, udział w Przeglądzie Piosenki UTW, uroczystości jubileuszowej ŚUTW,
- koordynował działania Regionalnej Koalicji na Rzecz Zdrowego Starzenia Się, w tym w II Konferencji „Wyzwania współczesnej gerontologii” w Krzyżowej.

źródło: Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku

Liczba i formy działań aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne:

1. Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej, realizuje działania w zakresie profilaktyki i prewencji psychologiczno-pedagogicznej zmierzającej do przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych. Placówka zapewnia 130 miejsc, w 2017 r. z usług placówki korzystało 149 seniorów.

Pensjonariusze objęci byli programami:

- Podziwiając Dolny Śląsk

Program aktywizujący podopiecznych placówki oraz seniorów z miasta do aktywnego wypoczynku i rekreacji, poprzez udział w wycieczkach na terenie Dolnego Śląska, do 50 uczestników:

- prezentacje Mariusza Barcickiego: „Sławni świdniczaninie”, „Świdnicka Wieża Ratuszowa”,
- wyjazdy do Wrocławia: stacja „Kolejkowo”, wieżowiec SKYTOWER, Panorama Raclawicka, Muzeum Narodowe, Świąteczny Jarmark Bożonarodzeniowy na wrocławskim Rynku,
- wycieczki do: Bolesławca, Krzyżowej, Makowic, na Zamek Grodziec, Zagórza Śląskiego, Krzeszowa, Sokołowska, Chełmska, Kłodzka, Łądku Zdrój, Kątów Bystrzyckich;

➤ Kwiaty naszą pasją

Program dla seniorów, którym radość sprawia uprawianie roślin ogrodowych i doniczkowych, obejmujący codzienne, sezonowe zajęcia przy pielęgnacji kwiatów oraz wycieczki do Arboretum w Niemczech i Ogrodu Japońskiego we Wrocławiu, 50 uczestników;

➤ spotkania okolicznościowe – obchody świąt

Uroczystości obchodzone z udziałem podopiecznych i zaproszonych gości, z okazji Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Karnawału, Dnia Kobiet, Wielkanocy, Wigilii, Powitania i Pożegnania Lata, z okazji imienin i urodzin Seniorów.

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” dysponuje zapleczem rehabilitacyjnym, gdzie zabiegi wykonuje fizjoterapeuta. Gabinety wyposażone są m.in. w sprzęt: lampa sollux, laser, ultradźwięki, jonoforeza, magnetron (pole magnetyczne niskiej częstotliwości), aquavibron, prądy (tens, DD, ID, galwanizacja, traberta, kotza, jonosfera). Dla podopiecznych dostępna jest:

➤ oferta terapeutyczna:

- zajęcia plastyczne,
- zajęcia ogrodnicze „Klub Ogrodnika” (hortiterapia),
- zajęcia komputerowe,
- gry poprawiające pamięć, uwagę i koncentrację,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia z muzykoterapii,
- zajęcia z choreoterapii,
- zajęcia ruchowe, gimnastyka,
- zajęcia sportowe: tenis stołowy, nordic walking, siłownia zewnętrzna (ul. Husarska),
- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia krawieckie „Pracownia Złotej Igły”,
- zajęcia integracyjne-grupowe,
- biblioterapia, Klub Dobrej Książki,
- konsultacje indywidualne z psychologiem,
- zajęcia grupowe z psychologiem-trening pamięci, interpersonalny, relaksacje, psychoedukacja,
- konsultacje indywidualne z neurologopedą,
- zajęcia grupowe z neurologopedią;

➤ oferta rehabilitacyjna, w ramach której zrealizowano:

- biostymulacja laserowa – 955 zabiegów,
- naświetlenia lampą Sollux – 275 zabiegów,
- elektroterapia prądami – 929 zabiegi,
- magnetron – 281 zabiegów,
- masaże suche – 456 zabiegów,
- Aquavibron – 129 zabiegów,
- drenaż pneumatyczny – 18 zabiegów,
- masaż podciśnieniowy – 29 zabiegów,
- ćwiczenia bierne – 565 zabiegów,
- ćwiczenia w obciążeniu – 1.447 zabiegów,
- ćwiczenia czynne – 1.422 zabiegi.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

2. Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku zapewnia atrakcyjną, bogatą i ciągłą ofertę dla kobiet i mężczyzn w wieku 50+, realizowaną w formie:

- codziennej oferty udziału w zajęciach:
  - wykłady o różnej tematyce – raz w miesiącu, 640 osób,
  - zajęcia seminaryjno-dyskusyjne, co dwa tygodnie, 960 osób,
  - lektoraty języków obcych:
    - 5 grup z języka angielskiego, poziom podstawowy, zaawansowany, 46 osób,
    - 1 grupa języka niemieckiego, poziom zaawansowany, 16 osób,
    - 1 grupa języka czeskiego, poziom zaawansowany, 9 osób,
  - dwa zespoły artystyczne:
    - grupa wokально-muzyczna „Jesienna gama”, 15 osób,
    - grupa teatralna „UTWorki”, 18 osób,
  - zajęcia ruchowe:
    - Zumba gold, 1 x w tyg., 10 osób,
    - kurs tańca towarzyskiego, 1 x w tyg., 20 osób,
    - joga, 2 x w tyg., 18 osób,
    - gimnastyka w wodzie, 1 x w tyg., 16 osób,
    - Nordic Walking, zajęcia w małych grupach, 1-4 x w tyg., ok. 40 osób,
  - zajęcia warsztatowe z psychologii, 3 grupy 1 x w tyg., 36 osób,
  - 2 grupy brydża towarzyskiego, gr. I – 2 x w tyg., gr. II – 1 x w tyg., 10 osób,
  - okresowo – rękodzieło, 10 osób;
  - wycieczek:
    - 9 wycieczek jednodniowych po Dolnym Śląsku, 1 x w miesiącu, 110 osób,
    - w ramach oferty kulturalnej – wyjazd do opery, Narodowego Forum Muzyki, teatru we Wrocławiu, teatru w Wałbrzychu, Szczawnie Zdroju, wyjścia do Świdnickiego Teatru, 166 osób;
    - organizacji wyjazdów na turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe do ośrodków nadmorskich, Polanicy Zdrój, 46 osób;
    - spotkań okolicznościowych: noworocznego, rocznicowego, rozpoczęcie oraz zakończenie roku akademickiego, 3 spotkania wspomnieniowe dla seniorów 75+;
    - działań polegających na przygotowywaniu m.in. występów artystycznych, dekoracji, poczęstunku, konferansjerki, w tym: na II Przeglądzie Twórczości Artystycznej Seniorów, VII Przegląd Piosenki UTW;
    - zaangażowania seniorów w działania kulturalno-rozrywkowe:
      - V Ogólnopolski Marsz po zdrowie,
      - VII Uniwersjada UTW –rekreacja i sport seniorów pn. „Jestem w formie”;
      - zaangażowania słuchaczy w działania o charakterze wolontaryjnym:
        - w formie pomocy koleżeńskiej na rzecz członków ŚUTW, sąsiedzkiej, pomocy w zakresie drobnych napraw („złota rączka”), 8 osób,
        - czytanie podopiecznym Środowiskowego Domu Samopomocy w Świdnicy, 1 osoba,
        - akcja czytania dzieciom Szkoły Podstawowej nr 105, 10 osób,
        - prowadzenie zajęć z języka czeskiego i grupy seminaryjno-dyskusyjnej, 2 osoby,
        - występy zespołu „Jesienna gama” dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy oraz grupy „UTWorki” dla seniorów w Strzegomiu, Starym Jaworniku, 15 osób,
        - wsparcie finansowe na rzecz leczenia świdnickiej autorki bajek dla dzieci, 18 osób,
        - akcja pomocy dzieciom ze Szkoły Specjalnej, 26 osób.

źródło: Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku

3. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja realizowały w obszarze kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnoprawnych:

- zajęcia i imprezy integracyjne: Losowanie dziennego przyjaciela, Artystyczna Integracja Ósemek, turniej sportowy dla osób z niepełnosprawnościami „My też potrafimy”, Łączy nas więcej niż dzieli,
  - programy: Dziecko z autyzmem w przedszkolu integracyjnym, Pan Hilary to ja i ty, Mam autyzm-Jestem dorosły-Chcę być samodzielny,
  - promowanie wiedzy na temat niepełnosprawności, w formie zajęć, prelekcji, spotkań,
  - prezentowanie umiejętności dzieci z niepełnosprawnościami,
  - Dzień Niebieski z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu.
- źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

4. Świdnicki Ośrodek Kultury przygotowuje propozycje, które mają charakter otwarty, uwzględniający potrzeby osób niepełnosprawnych. Windy i miejsca wyznaczone dla osób poruszających się na wózkach w budynkach umożliwiają pełną dostępność imprez. Sala teatralna wyposażona jest w pętlę indukcyjną, umożliwiającą osobom słabo słyszącym i niedosłyszącym pełne korzystanie z oferty programowej. W 2017 r. przygotowano 365 wydarzeń i współorganizowano 124 wydarzenia, które dostępne były dla osób z niepełnosprawnościami. Zorganizował m.in. przedsięwzięcia kulturalne, w których uwzględniano kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych i niepełnosprawnych:

- Przegląd twórczości senioralnej

Prezentacja dorobku artystycznego seniorów, poszukiwanie nowych form pracy artystycznej, stworzenie możliwości wymiany doświadczeń dla seniorów, instruktorów i animatorów działalności kulturalnej, integracja społeczna i aktywizacja środowiska senioralnego, 170 uczestników,

- Edukacyjny spacer po teatrze dla niepełnosprawnej młodzieży

Lekcja o teatrze dla pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy, 15 uczestników;

- Wizyta w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym Fundacji „Czerwone Noski Klaun w Szpitalu”, 12 osób;
- Współorganizacja z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Kołem w Świdnicy Dnia Godności Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Pochód ulicami Miasta podopiecznych ośrodków rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej, szkół specjalnych i domów środowiskowych z całego regionu, 150 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

5. Starostwo Powiatowe w Świdnicy prowadząc działania na rzecz podnoszenia świadomości społeczeństwa o problemach i potrzebach osób starszych i niepełnosprawnych, przekazało dotacje dla stowarzyszeń i fundacji na realizację zadań:

- haloterapia – 12 osób,
- dogoterapia – 4 osoby,
- onoterapia – 18 osób,
- integracja osób z niepełnosprawnością – 670 osób,
- zajęcia teatralne – 30 osób,
- zajęcia sportowe – 12 osób,
- rajd górski – 50osób.

źródło: Starostwo Powiatowe

6. Gmina Miasto Świdnica, na podstawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2017 rok, zleciła realizację zadania publicznego miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia”:

- Stowarzyszeniu „Blżej Ciebie” w Świdnicy – 8 osób objętych projektem;
- Polskiemu Związkowi Niewidomych Kołu w Świdnicy – ok. 140 odbiorców;

- Towarzystwu Przyjaciół Chorych HOSPICJUM – 160 odbiorców;
  - Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Świdnicy – ok. 360 osób;
  - Świdnickiemu Stowarzyszeniu „Amazonki” – 222 osoby.
- źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.8. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w funkcjonowaniu osób starszych z powodu złego stanu zdrowia

Działania:

- Promowanie i upowszechnianie wiedzy o czynnikach warunkujących prawidłowy stan zdrowia;
- Zwiększenie dostępności rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego;
- Rozwój form opieki domowej;
- Promocja wolontariatu;
- Wspieranie rodzin opiekujących się starszymi członkami rodziny.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. W ramach profilaktyki na rzecz zdrowego starzenia się, działania promujące i upowszechniające wiedzę o czynnikach warunkujących prawidłowy stan zdrowia podejmowane są już wśród dzieci w wieku przedszkolnym. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja realizowały na rzecz podopiecznych, ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej:

- cykliczne zajęcia propagujące zdrowy styl życia, warsztaty,
- projekty edukacyjne i wspierające: O Tadku niejadku, babci i Dzikku, Zanim dziecko pójdzie do szkoły, Dzieciństwo bez próchnicy, Zdrowo żyć, zdrowym być, Zdrowo jemy zdrowo rośniemy, Bieg po zdrowie, Trzymaj formę, Sportowe przerwy, Jem smacznie i zdrowo, Woda to życie, Mam wybór-dbam o zdrowie,
- ogólnopolskie programy: Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia, Warzywa i owoce w szkole,
- projekty w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy: Opowieści z Pacynkowa, Przyjaciele Zippiego, Jestem ważny, Substancje psychoaktywne w szkole, Dzień Bezpiecznego Internetu, Czyste powietrze wokół nas, Nie pal przy mnie, Mamo, tato nie pal, Nie jestem sam.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

2. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” realizuje projekty adresowane do świdnickich seniorów, których celem jest promowanie zachowań warunkujących prawidłowy stan zdrowia:

- Uśmiech dużo zmienia

Zajęcia wyzwalające pozytywne emocje (śmiech, poczucie humoru), zapobiegające sytuacjom konfliktowym. To sesje fotograficzne na wesoło w kolorowych nakryciach głowy i kostiumach na profesjonalnym tle fotograficznym, zajęcia integracyjne grupowe oraz zajęcia taneczne Klanza, teatralno – kabaretowe, filmowe (oglądanie komedii), udział seniorów w życiu kulturalnym miasta, wycieczki do teatru i kina. W projekcie zrealizowano m.in.:

- cotygodniowe zajęcia teatralne z emisji głosu, dramy, pantomimy, 25 osób,
- cykliczne wyjścia na seanse filmowe, 15 osób, karaoke, 40 osób,
- zajęcia Klubu Dobrej Książki – Klub Dyskusyjny, 20 osób,
- cotygodniowe seanse kabaretowe i komediowe, 15 osób,
- udział w warsztatach teatralno-kabaretowych, we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, 20 osób,

- wyjścia na wernisaże sztuki, wystawy fotografii i malarstwa, 15 osób,
- sesja fotograficzna z Okazji Dnia Kobiet,
- Gala XII Świdnickich Dni Seniora, w tym Defilada Uśmiechu wokół Rynku, występ w wykonaniu Teatrzyku „Zielona Gęś”, Bal Seniora;

➤ Niezapominajki

Projekt oferujący seniorom zajęcia mające na celu ćwiczenie pamięci, koncentracji i uważności, w celu zachowania jak najlepszej kondycji umysłowej, a tym samym zapobieganie powstawaniu wszelkiego rodzaju chorób i zaburzeń pamięci. Formy zajęć:

- cotygodniowe zajęcia z gimnastyki mózgu, treningi pamięci, gry logiczne (szachy, memo, warcaby),
- indywidualne zajęcia komputerowe,
- codzienne zajęcia relaksacyjne – nauka oddechu i szybkiej regeneracji psychofizycznej,
- quizy pamięciowe, potyczki słowne z użyciem tablicy interaktywnej,
- codzienne gry stolikowe: rummikub, puzzle, domino, memory,
- cotygodniowe zajęcia z gimnastyki oczu,
- zajęcia integracyjne z masażem, 12 osób,
- warsztaty z psycholog z Fundacji Pomaganie przez Wspieranie - projekt ASOS 2017 „Wsparcie psychologiczne oraz psychoedukacja sposobów minimalizowania skutków choroby otępiennej – kluczem do poprawy jakości życia seniorów 60+ w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014- 2020”, 25 osób,
- udział w projekcie „Aktywny Senior polsko-czeskiego pogranicza” – „Seniorada” Miejska, 14 osób;

➤ W zdrowym ciele, zdrowy duch

Projekt zachęcający seniorów do szeroko pojętej aktywności ruchowej, poprzez rehabilitację, w formie codziennej gimnastyki ogólnorozwojową z piłkami, taśmami i kijkami, gimnastyki przeciwzkrzepowej, tańce integracyjne, wieczorki taneczne, imprezy o charakterze sportowym, spacer nordic walking, ćwiczenia na stepie, grę w tenisa stołowego i w bilard oraz codzienne zajęcia relaksacyjne i masaże w gabinecie rehabilitacyjnym. Seniorzy uczestniczyli w:

- grach i zabawach sportowych, 20 osób,
- rozgrywkach w ramach Programu TKKF Ognisko „Licznikowiec-2009” Aktywność fizyczna osób starszych w 2017 roku, 17 osób,
- szkoleniu dotyczącym udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, 12 osób,
- wycieczkach rekreacyjnych, 50 osób,
- turniejach sportowych z udziałem podopiecznych przedszkoli i Warsztatów Terapii Zajęciowej, 40 osób,
- zawody na kręgielni rozgrywanych między seniorami z różnych środowisk, 12 osób,
- bezpłatnych badaniach lekarskich i szczepieniach przeciw grypie, 27 osób,
- bezpłatnym wykonaniu protez stomatologicznych w ramach współpracy z Przychodnią DENTI-MED, 39 osób;

➤ Obudzić zmysły

Program motywujący seniorów do wszelkiego rodzaju zajęć wymagających pracy manualnej, pobudzających wyobraźnię oraz zaspokajających potrzebę piękna i estetyki, w formie zajęć plastycznych, krawieckich, kulinarnych, teatralnych, muzykoterapii. Dodatkowo seniorzy uczestniczyli w:

- Karnawałowej Gali Operowo-Operetkowej, 15 osób,
- wycieczce do Piernikarni w Niemczech na warsztaty piernikowe, na seans filmowy w ramach „Kina dla Seniora”, 50 osób,
- koncercie „Klasycznie też jest cool” w Kościele Pokoju, 12 osób,
- „Dyktandzie dla Seniora” w ramach obchodów XII Świdnickich Dni Seniora, 45 osób,
- spotkaniach z ciekawymi osobami.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Liczba podmiotów zapewniających dostęp do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego:

Na terenie Świdnicy dostęp do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego zapewniają:

- NZOZ „BHMed”, ul. Strzebińska 6a,
- Centrum Usług Medycznych „Eskulap”, ul. Zamenhofa 47,
- Zespół Usług Medycznych „Medyk”, ul. Gdyńska 25a,
- NZOZ „Marconi”, ul. Rzeźnicza 2,
- NZOZ „Raj-Med”, ul. Westerplatte 53,
- NZOZ Caritas Diecezji Świdnickiej, ul. Budowlana 6,
- NZOZ „Reh-Med” Przy Zespole Szkół Specjalnych, ul. Rotmistrza Pileckiego 3.

źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Na stronie internetowej Dziennego Domu „Senior-WIGOR” na bieżąco przedstawiane są informacje promujące i upowszechniające działania dotyczące zagadnień w zakresie czynników wpływających na stan zdrowia osób w wieku senioralnym oraz o dostępnych formach pomocy. W 2017 r. realizowano program:

➤ Pomagam sobie

Jego celem jest zachęcenie seniorów do korzystania z usług psychologa i neurologopedy. Skierowany jest w szczególności do osób z obniżonym nastrojem, problemami emocjonalnymi, zaburzeniami mowy, przetykania (po udarach mózgu i w chorobach neurologicznych).

Obejmuje:

- cotygodniowe indywidualne i grupowe zajęcia z psychologiem,
- cotygodniowe indywidualne i grupowe zajęcia z neurologopedą.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia dla rodzin osób starszych:

Osoby starsze wymagające pomocy osób drugich, którym rodzina nie ma możliwości jej zapewnienia, obejmowane są usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania. Opiekunów zatrudnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach umów zlecenie. W 2017 r.:

- z usług opiekuńczych korzystało 296 osób (292 rodziny, 335 osób z w tych rodzinach),
- ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystały 2 osoby (2 rodziny, 2 osoby w tych rodzinach),
- zrealizowano 97.391 godz. usług opiekuńczych,
- zrealizowano 218 godz. specjalistycznych usług opiekuńczych.

Psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nawiązuje relacje terapeutyczne z członkami rodzin podopiecznych pracowników socjalnych oraz prowadzi mediacje i uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy podopiecznymi i ich rodzinami oraz osobami z otoczenia.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 3. Rozwój edukacji i aktywnej polityki zatrudnienia

3.1. Zidentyfikowany problem:

Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy

Działania:

- Koordynowanie kierunków szkolnictwa z kierunkami branż na rynku pracy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i formy działań koordynujących kierunki szkolnictwa z kierunkami branż na rynku pracy:

Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy opracował informację „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Świdnickim”. Informacja wymienia 7 zawodów w grupie maksymalnie deficytowych, 13 deficytowych, 9 zrównoważonych, 25 nadwyżkowych oraz 11 maksymalnie nadwyżkowych. Monitoring został wykonany według metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”. Raport dostępny jest na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3.2. Zidentyfikowany problem:

Niewystarczająca oferta placówek zapewniających opiekę nad małym dzieckiem – żłobki

Działania:

- Doskonalenie systemu opieki nad małym dzieckiem;
- Wspieranie i promowanie inicjatyw w zakresie form opieki nad małym dzieckiem.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba placówek zapewniających opiekę nad małym dzieckiem:

Urząd Miejski prowadzi dwa Żłobki Miejskie, z których każdy dysponujący 100 miejscami (łącznie 200 miejsc). Żłobek Miejski nr 2 przy ul. Galla Anonima 5 został wybudowany i wyposażony w okresie od czerwca 2016 r. do maja 2017 r. ze środków własnych Gminy Miasto Świdnica oraz środków rządowego programu MALUCH. Żłobek jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.

Placówki zapewniają opiekę dzieciom zamieszkałym na terenie Miasta, których oboje opiekunowie pracują zawodowo. Cały czas wykorzystane są wszystkie miejsca. Nabór podstawowy przeprowadzany jest raz w roku, później odbywa się wyłącznie nabór uzupełniający w przypadku rezygnacji z opieki placówki. Od razu zostaje przyjęte następane dziecko z listy rezerwowej. Średni okres oczekiwania na miejsce w Żłobku wynosi 4-6 miesięcy. Może się zdarzyć, że czas oczekiwania na miejsce będzie wynosił cały rok.

W Mieście funkcjonują niepubliczne żłobki i kluby dziecięce, które łącznie zapewniają 111 miejsc (81 miejsc w żłobkach i 30 miejsc w klubach dziecięcych). Na dzień 31 grudnia 2017 r. w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych wpisanych było 5 niepublicznych żłobków i 2 kluby dziecięce:

- Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Domek”, ul. Głowackiego 14,
- Niepubliczny Żłobek „Frajda” Fundacji Przyjaciół Przedszkolaka „AGUGU”, ul. Galla Anonima 3,
- Niepubliczny Żłobek Europejska Akademia Dziecka, ul. Wojska Polskiego 4,
- Niepubliczny Żłobek Językowy „Calineczka II”, ul. Siostrzana 15-17,
- Żłobek „Magiczna Chatka”, ul. Tadeusza Kościuszki 28,

- Klub Dziecięcy „Tęczowa Przystań”, ul. Kościelna 40,
- Niepubliczny Klub Malucha „Bobas”, ul. Wróblewskiego 4B,
- Klub Malucha „Mysiolandia”, ul. Wróblewskiego 10.

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych dostępny na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Gmina Miasto Świdnica, we współpracy z Fundacją Edukacji Europejskiej oraz Powiatowym Urzędem Pracy realizuje projekt „Świdnickie Maluchy” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 8.4.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego ZIT AW. Czas realizacji projektu: od 01.05.2017 r. do 28.02.2019 r. Zakłada on finansowanie działalności 70 ze 100 nowych miejsc żłobkowych w Świdnicy. Nowo powstałe 70 miejsc przeznaczonych jest dla rodziców/opiekunów prawnych wracających na rynek pracy po urodzeniu/wychowaniu dziecka lub dla osób niepracujących. Pozostałe 30 miejsc przeznaczone zostały dla osób już pracujących.

Usługi świadczone w żłobku w odniesieniu do wymienionych 70 miejsc są dla rodziców bezpłatne. Finansowane są w całości ze środków unijnych w ramach oraz budżetu Gminy Miasta Świdnica. Projekt pozwala na aktywizację zawodową 80 rodziców/opiekunów prawnych dzieci.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3.3. Zidentyfikowany problem:

Odpływ młodych, wykształconych ludzi z Miasta. Zagrożona liczba istniejących miejsc pracy

Działania:

- Promowanie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, poprzez tworzenie preferencyjnych warunków dla rozpoczynających działalność gospodarczą;
- Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inicjatorów przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy:

Działania promujące przedsiębiorczość i samozatrudnienie realizowane przez Gminę Miasto Świdnica, obejmowały promocję w formie organizacji i współorganizacji szkoleń, spotkań informacyjnych i doradczych dla przedsiębiorców oraz zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej, misji gospodarczych, targów kooperacyjnych, spotkań tzw. face to face i innych przedsięwzięć gospodarczych, w tym realizowanych ze środków UE:

- aktywne przekazywanie informacji przedsiębiorcom (lub kandydatom na właścicieli firm) o możliwościach i potrzebach rynku, otrzymania wsparcia finansowego lub innego na terenie gminy, województwa i kraju

- GCOIE „Gminne Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera” – Gmina Miasto Świdnica przystąpiła do współpracy z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej w celu utworzenia Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera z siedzibą w Wydziale Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Świdnicy, w celu: uruchomienia nowych korytarzy komunikacji i przekazu informacji, profesjonalizacji usług gospodarczych, promocji gospodarczej Świdnicy, wsparcia i pośrednictwa w nawiązywaniu współpracy gospodarczej między przedsiębiorcami, a innymi firmami o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym, dostępu do kompleksowej informacji gospodarczej, organizowania spotkań biznesowych z udziałem ekspertów zewnętrznych z Dolnośląskiej Agencji Współpracy

Gospodarczej (DAWG) oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (m.in. konferencje, szkolenia, debaty),

- Pomoc de minimis/Pomoc Regionalna,

- Program „Zostańcie z nami – Miasto i Powiat Świdnica” – od 2016 r. Świdnica prowadzi własny program gospodarczy współpracy samorządu z przedsiębiorcami w zakresie wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia. W roku szkolnym 2017/2018 rozpoczęto II edycję Programu, który ma celu zachęcać młode osoby (w wieku od 14-30 lat) do związania swojej przyszłości z dynamicznie rozwijającym się miastem, jak również pokazać młodzieży różne ścieżki kariery i zapewnić wsparcie na kolejnych etapach rozwoju – od wzbogaconej edukacji w szkołach, poprzez naukę w klasach patronackich, aż po powiązanie z konkretnym pracodawcą. Głównymi elementami programu są: specjalne warsztaty ekonomiczne, doradztwo zawodowe, wizyty w firmach i konkursy z cennymi nagrodami. Program jest finansowany i wspierany przez Gminę Miasto Świdnica wraz ze Stowarzyszeniem Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, Forum Obywatelskiego Rozwoju, Bank Zachodni WBK, Powiatowy Urząd Pracy, Powiat Świdnica. Celem programu jest praktyczna pomoc młodym ludziom na początku ich drogi życiowej, zwłaszcza w aspekcie zawodowym. Dostarczenie wiedzy i umiejętności oraz pomoc przy planowaniu ścieżki edukacji i kariery zawodowej. Pokazanie Świdnicy i jej okolicy, jako atrakcyjnego miejsca do pracy i mieszkania. W ramach konkursu zrealizowano dwa konkursy: „ZaLOGOWANI” i „Mój pierwszy milion”. Program „Zostańcie z nami” cieszył się popularnością wśród uczestników, a także lokalnych partnerów biznesowych. Szczegóły dostępne są na stronie internetowej www.zalogowani.swidnica.pl oraz na profilu facebook.com/zalogowani;

➤ spotkania, konferencje, debaty, szkolenia i imprezy gospodarcze w ramach, których przyznawane są nagrody honorujące działania rynkowe lokalnych firm:

- Świdnickie Forum Gospodarcze – to cykliczne wydarzenie organizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, służące wypracowaniu dialogu między parlamentarzystami, przedstawicielami biznesu, ekspertów z wybranej dziedziny ekonomii, prawa. W 2017 r. w wydarzeniu prowadzonym przez Andrzeja Sadowskiego Prezydenta Centrum im. A. Smitha w Warszawie – ok. 50 świdnickich przedsiębiorców,

- Akademia Małego Biznesu – w 2017 r. rozpoczęto cykl spotkań doradczych dla małych i średnich świdnickich przedsiębiorców. Celem Akademii jest wsparcie rozwoju i doradztwo biznesowe dla przedsiębiorców. Pierwsze spotkanie dotyczyło efektywnej sprzedaży, jako sztuki przekazania siebie i swojej oferty – 26 przedsiębiorców prowadzących biznes w śródmieściu,

- Mobilny Punkt Informacyjny – świadczy bezpłatne usługi informacyjne oraz doradcze na rzecz przedsiębiorców oraz osób planujących uzyskać wsparcie ze środków UE w latach 2014-2020, prowadzony przez Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Wałbrzychu w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 z udziałem środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego w porozumieniu z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego,

- Gala Przedsiębiorczości „Świdnicki Gryf” – przedstawiono firmy nominowane do nagrody gospodarczej „Świdnicki Gryf 2017”, której celem jest wyróżnienie, a także promowanie firm i przedsiębiorstw działających w Świdnicy, a w przypadku „Sudeckiego produktu regionalnego”, promowanie produktów wytwarzanych w naszym regionie. Spośród firm nominowanych kapituła konkursu wybrała laureatów, którym 20 października, podczas uroczystej Gali Przedsiębiorczości, wręczone zostały statuetki Świdnickiego Gryfa,

- organizacja akcji „PIT przez internet”, w trakcie której świdniczanie oraz wszystkie osoby odwiedzające Urząd Miejski miały możliwość złożenia rocznego zeznania podatkowego przez internet w asyście pracownika Urzędu Skarbowego,

- organizacja spotkania informacyjno-szkoleniowego „PRZEDSIĘBIORCĄ BYĆ!” przy udziale Fundacji Tax Care, kierowanego do przedsiębiorców oraz osób planujących założyć działalność gospodarczą.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Na stronie Urzędu Miejskiego www.um.swidnica.pl prowadzony jest: wyodrębniony dział:

- BIZNES z informacją dla inwestora, na który składają się:
  - bieżące wiadomości gospodarcze,
  - obszar działań i możliwość skorzystania z GCOIE,
  - obszar podstrefy WSSE,
  - realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych,
  - programy gospodarcze i projekty wsparcia przedsiębiorczości,
  - informacje o stanie świdnickiej gospodarki,
  - odsyłacze do stron internetowych świdnickich organizacji wsparcia przedsiębiorczości,
  - profesjonalna obsługa inwestorów i świadczenie pomocy w procesie inwestycyjnym;
- POMOC PUBLICZNA, w którym przedsiębiorcy mają dostęp do:
  - informacji dotyczących form, możliwości i uzyskania pomocy publicznej i jej wysokości,
  - formularza wniosku: pomoc regionalna, pomoc de minimis.

Każdy potencjalny inwestor, w zależności od stopnia zaawansowania negocjacji, otrzymuje pełną pomoc i wyczerpującą informację polegającą na:

- wskazaniu działek inwestycyjnych najbardziej odpowiednich dla indywidualnych potrzeb,
- uzyskaniu oferty inwestycyjnej w wybranym języku, zawierającej szczegółowe dane opisowe, graficzne i informacje o dostępności uzbrojenia, kosztach wykonania niezbędnych elementów infrastruktury oraz kosztach eksploatacji urządzeń i prowadzenia przedsiębiorstwa na terenie Świdnicy,
- uzyskaniu kompleksowej informacji w skali miasta i regionu, dotyczącej struktury i prognoz demograficznych, struktury bezrobocia, otoczenia biznesowego, potencjalnych podwykonawców i kooperantów oraz oferty zamieszkiwania, kształcenia, opieki zdrowotnej i spędzania wolnego czasu,
- uzyskaniu informacji na temat dostępnych ulg i preferencji w ramach aktualnych programów pomocowych oraz deklaracji pomocy w procesie inwestycyjnym ze strony zaangażowanych w ten proces urzędów,
- uzyskaniu danych teleadresowych i dokumentach niezbędnych na wszystkich etapach procesu przed inwestycyjnego oraz kompleksowej pomocy w procesie inwestycyjnym,
- uzyskaniu pomocy w załatwieniu spraw formalno-prawnych związanych z procesem inwestycyjnym i uruchomieniem działalności na terenie miasta.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy:

1. Prezydent Miasta Świdnicy w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego udziela wsparcia dla przedsiębiorców. W ramach tak nakreślonego celu na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Świdnicy przedsiębiorcy w 2017 r. uzyskali zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy następujących programów pomocowych:

- nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica” – 2 przedsiębiorców na łączną kwotę 484.581,00 zł;

- XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 3 przedsiębiorców na łączną kwotę 587.498,00 zł;
- XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 6 przedsiębiorców na łączną kwotę 991.718,00 zł;
- XXXVII/424/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 1 przedsiębiorca na kwotę 256.632,00 zł;
- XLIII/495/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy de minimis dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców” – 33 przedsiębiorców, w tym 7 osób prawnych na kwotę 594.396, 00 zł i 26 osób fizycznych na kwotę 234.713,00 zł, łącznie 829.109,00 zł;
- nr VIII/61/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miasto Świdnica” – 4 przedsiębiorców na łączną kwotę 479.001,16 zł.

Pomoc de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości jest skierowana do przedsiębiorców, którzy:

- poniosą koszty na zakup środków trwałych i/lub wyposażenia przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności hotelarskiej,
- ponieśli koszty na zakup środków trwałych i/lub remont przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności gastronomicznej,
- zatrudniają młodocianych w celu praktycznej nauki zawodu,
- realizują inwestycje w sekcji C zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Pomoc regionalna jest przewidziana dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję/ inwestycję początkową na terenie Gminy Miasta Świdnicy. Wielkość zwolnienia oraz okres jego stosowania są uzależnione od wielkości zadeklarowanych przez przedsiębiorcę nakładów inwestycyjnych. Z programu wyłączono sektory wrażliwe, zgodnie z regulacjami unijnymi oraz podmioty z sektora usług finansowych oraz handlu, w tym handlu paliwami. Program ten stanowi główny instrument bezpośredniego wsparcia przedsiębiorców, który ma być zachętą dla podmiotów zamierzających dokonać inwestycji na terenie gminy.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

2. Powiatowy Urząd Pracy:

- przyznał jednorazowe dotacje na podjęcie działalności gospodarczej 76 osobom,
- zrefundował koszty wyposażenia lub doposażenia 73 stanowisk pracy.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3.4. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w funkcjonowaniu rodziny z powodu pozostawania bez pracy i trudności finansowych

Działania:

- Aktywizowanie i motywowanie do podjęcia pracy poprzez pracę socjalną i przy wykorzystaniu metody kontraktu socjalnego – uzależnienie świadczenia pomocy społecznej od aktywności rodziny;
- Promowanie alternatywnych form aktywizacji zawodowej: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, telepraca;
- Wspieranie grup samopomocowych;

- Zapewnienie wsparcia specjalistycznego: socjalnego, psychologicznego, prawnego, zawodowego;
- Realizacja programów wspierających i edukacyjnych dla dzieci z rodzin ubogich i mających trudności w przyswajaniu wiedzy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba zawartych kontraktów socjalnych:

Z osobą lub rodziną ubiegającą się o pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pracownik socjalny może zawrzeć pisemną umowę – kontrakt socjalny, w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W 2017 r. kontraktem socjalnym objętych było 56 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

W sierpniu 2017 r. Gmina Miasto Świdnica podpisał umowę o dofinansowanie projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Projekt realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach Osi Priorytetowej 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja Poddziałanie 9.1.4 Aktywna integracja – ZIT AW. Celem głównym projektu „Uwierz we własne siły” jest aktywna integracja mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Jego uczestnikami są osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. Projekt zakłada udział 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmują one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

Informacja o przystąpieniu do projektu i rekrutacji uczestników publikowana była na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego w Świdnicy i w lokalnych mediach.

Liczba projektów w zakresie zatrudnienia i ich beneficjentów:

1. W pierwszej edycji projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, trwającej od września 2017 r., udział bierze 10 osób z ustalonym III profilem (8 kobiet i 2 mężczyzn) i 5 osób z ustalonym II profilem (5 kobiet). W ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w okresie październik-listopad 2017 r., dla 10 uczestników z ustalonym III profilem pomocy zrealizowano:

- prace społecznie użyteczne w jednostkach miejskich, takich jak placówki oświatowe, jednostki pomocy społecznej, ośrodek sportu i rekreacji, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, po 40 godz. w miesiącu – łącznie w wymiarze 80 godz.

- zajęcia grupowe, w formie grupy wsparcia, warsztatów, treningu kompetencji społecznych – w łącznym wymiarze 50 godz. w ciągu dwóch miesięcy (w ramach spotkań grupowych realizowanych dla wszystkich uczestników projektu, o których mowa wyżej),
- konsultacje i terapię indywidualną – w wymiarze 30 godz. w ciągu dwóch miesięcy (w ramach spotkań indywidualnych realizowanych dla wszystkich uczestników projektu, o których mowa wyżej).

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowy Urząd Pracy oferuje osobom bezrobotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym alternatywne formy aktywizacji zawodowej i instrumenty rynku pracy:

- prace interwencyjne – 23 osoby,
- prace społecznie użyteczne – 45 osób,
- roboty publiczne – 38 osób,
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia – 6 osób,
- refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki za zatrudnienie bezrobotnego, do ukończenia 30 rok życia – 66 osób,
- staże – 260 osób,
- bony stażowe – 4 osoby,
- bony na zasiedlenie – 13 osób,
- bony zatrudnieniowe – 4 osoby,
- zwrot kosztów przejazdu – 48 osób,
- refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 – 34 osoby.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba i rodzaje podmiotów udzielających poradnictwa i wsparcia:

1. Uczestnicy projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, objęci są stałym wsparciem specjalistycznym grupowym i indywidualnym: psychologa, terapeuty rodzinnego, terapeuty uzależnień, psychiatry, w celu wzmocnienia zdolności do zatrudnienia. Praca z uczestnikami nad poczuciem własnej wartości, podniesienie ich umiejętności społecznych i zawodowych, wyeliminowanie deficytów zdrowotnych, szczególnie dotyczących zdrowia psychicznego, wpłynie na polepszenie funkcji społecznych osób i rodzin uczestniczących w projekcie, zwiększy szanse na zaistnienie lub powrót na rynek pracy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowy Urząd Pracy

- kieruje osoby bezrobotne na szkolenia:
  - grupowe i indywidualne (również w ramach bonów szkoleniowych),
  - w zakresie umiejętności na poszukiwania pracy;
- zapewnia poradnictwo:
  - grupowe i indywidualne,
  - udział w programach specjalnych,
  - dostęp do targów i giełd pracy oraz spotkań z potencjalnymi pracodawcami.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W ramach projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w 2017 r.:

- przeprowadzono dogłębną diagnozę funkcjonalności-dysfunkcjonalności i na tej podstawie opracowano konceptualizację obszarów problemowych dla wszystkich 15 środowisk objętych projektem – 5 godz. dla każdego środowiska, łącznie 75 godz.
  - zrealizowano warsztaty „Trening kompetencji społecznych – samokontrola”, przeprowadzone w 2 grupach 7 i 8 osobowych, po 11 godzin dla każdej z grup, w łącznym wymiarze 22 godz.
  - zorganizowano spotkania grupowe i działania aktywizujące społecznie, również w sferze kulturalnej, łącznie 16 spotkań,
  - zrealizowano indywidualne spotkania, terapię psychologiczną, rodzinną, psychospołeczną z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, terapeutą rodzinnym oraz coachem, który wspiera pracowników socjalnych w opracowaniu i realizacji ścieżki reintegracji dla każdego z uczestników – łącznie 288 godz.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. W formach wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy wzięło udział:

- szkolenia – 12 osób,
- porady grupowe – 40 osób,
- porady indywidualne – 347 osób,
- program specjalny – 24 osoby,
- 3 edycje Targów Pracy (w tym 1 dla młodzieży) – 1.000 osób,
- Dzień Doradcy – 250 osób,
- Polsko-Niemiecki Dzień Doradcy Eures – 5 osób,
- spotkanie rekrutacyjne Eures do pracy w Wielkiej Brytanii – 8 osób,
- 32 edycje Giełdy Pracy – 472 osoby.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba programów dla dzieci z rodzin ubogich:

1. Placówki oświatowe realizują na rzecz swoich podopiecznych projekty wspierające w trudnościach związanych z dostępem do edukacji, dostosowane do możliwości dzieci:

- „Skrzydła na co dzień”, obejmujący opieką finansową uczniów, których edukacja jest zagrożona przez szczególnie trudną sytuację materialną oraz tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji losowej,
  - organizowanie i objęcie pomocą socjalną, rzeczową, w formie refundowania obiadów, stypendiów socjalnych, przekazywania odzieży i artykułów piśmienniczych,
- źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

2. Gmina Miasto Świdnica realizuje projekty wspierające i edukacyjne, w celu wyrównywania szans rozwojowych i edukacyjnych dzieci, w tym z rodzin ubogich i mających trudności w przyswajaniu wiedzy:

- program „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion w Gminie Miasto Świdnica”, polegający na użyczeniu rodzinom zagrożonym wykluczeniem cyfrowym zestawów komputerowych oraz zapewnieniu im dostępu do szerokopasmowego internetu,
- nauka pływania dla uczniów klas II i III szkół podstawowych,
- wypoczynek letni, w formie obozu w Niesulicach, nieodpłatny dla uczniów z rodzin o niskich dochodach,
- stypendia dla uczniów szkół publicznych, osiągających najlepsze wyniki w nauce i sporcie, po zakończeniu każdego semestru.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

---

3. Dzieci i młodzież ucząca się uzyskuje wsparcie materialne, realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w formie stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba dzieci biorących udział w programach:

1. Gmina Miasto Świdnica objęła działaniami w ramach:

- programu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion w Gminie Miasto Świdnica” – 167 rodzin,
- nauki pływania – 864 uczniów,
- wypoczynku letniego – 72 uczniów,
- wypłaconych stypendiów – 1.133 uczniów.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

2. Wsparcie materialne realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- stypendia szkolne – 495 uczniów,
- zasiłki szkolne – 64 uczniów,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 184 osoby,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 1.343 osoby,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 10 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.5. Zidentyfikowany problem:

Bark renomowanej uczelni wyższej na terenie Miasta

Działania:

- Stosowanie systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów w zakresie poszerzenia oferty szkolnictwa wyższego w Mieście;
- Upowszechnianie kształcenia na poziomie wyższym, zapewniając uczniom szkół średnich kontakty z wrocławskimi uczelniami wyższymi oraz udogodnienia komunikacyjne dla świdnickich studentów uczelni wrocławskich.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inwestorów:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski realizuje programy pomocy publicznej i pomocy de minimis.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba projektów zapewniających kontakty z wrocławskimi uczelniami wyższymi i uczestniczących w nich uczniów:

1. Uczniowie świdnickich szkół, przygotowujący się do wyboru kierunku kształcenia na poziomie wyższym, brali udział w projekcie „Zostańcie z nami – Miasto i Powiat Świdnica”, którego jednym z celów jest pomoc przy planowaniu ścieżki edukacji i kariery zawodowej.

2. W ramach realizowanego przez Powiat Świdnicki w partnerstwie z Województwem Dolnośląskim projektu „Zawodowy Dolny Śląsk”, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych brali

udział w zajęciach laboratoryjnych i kołach zainteresowań organizowanych na Politechnice Wrocławskiej. Zajęcia były prowadzone dla uczniów kształcących się w zawodach: technik logistyk, technik informatyk, technik elektryk, technik mechanik z kwalifikacją M.19, 119 osób.
źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba i rodzaje form udogodnień komunikacyjnych dla świdnickich studentów:

Wydział Transportu Urzędu Miejskiego w 2017 r. w celu zapewnienia udogodnień komunikacyjnych dla świdnickich studentów:

- wydając przewoźnikom uzgodnienia na korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworca autobusowego, kładł szczególny nacisk na dostosowanie częstotliwości i godzin odjazdów w dni powszednie, a także w soboty i niedziele, do godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na uczelniach wyższych – działania te dotyczyły połączeń autobusowych Świdnicy z Wrocławiem i Wałbrzychem,
- dokonywał uzgodnień z przewoźnikami realizującymi przewozy na linii Świdnica – Jaworzyna Śląska, którzy dostosowywali swoje rozkłady jazdy tak, aby przyjazd/wyjazd do/z Jaworzyny Śląskiej zsynchronizować z odjazdami/przyjazdami pociągów do/z Wrocławia, by w ten sposób zwiększyć ilość połączeń Świdnicy z Wrocławiem.

źródło: Wydział Transportu Urzędu Miejskiego

3.6. Zidentyfikowany problem:

„Eurosieroctwo”, rodziny weekendowe – problemy z edukowaniem dzieci

Działania:

- Organizowanie form opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego;
- Wspieranie działań wyrównujących szanse edukacyjne.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje placówek prowadzących działalność opiekuńczo-wychowawczą wsparcia dziennego dla dzieci:

1. Świdnicki Ośrodek Kultury umożliwił udział w zajęciach dzieciom i młodzieży szkolnej:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica”, 40 osób,
- Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krağ”, 40 osób,
- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat”, 40 osób,
- Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat”, 40 osób,
- Warsztaty dla plastyków amatorów, 10 osób,
- Mażoretki Prima, 20 osób.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida realizowała cykliczne zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży:

- zajęcia czytelnicze: Baśniolandia, Wokół książki, Abecadło, warsztaty literackie, Bajeczne podróże, warsztaty patriotyczne, 2.415 osób,
- zajęcia literackie w filiach MBP, 611 osób,
- warsztaty Pracownia Św. Mikołaja, ok. 60 osób,
- Piątkowe poranki z biblioteką, 62 osoby,
- spotkania autorskie M. Oklejak, 20 osób,
- Ferie w bibliotece, 341 osób,
- konkursy czytelnicze dla dzieci szkół i przedszkoli.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

3. Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji w ramach organizacji zajęć pozaszkolnych zrealizował:

- cykl zawodów współzawodnictwa szkolnego – ponad 50 zawodów rangi miejskiej, powiatowej lub strefowej dla młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, łączna liczba uczestników, 2.155 osób,
- akcje Ferie z ŚOSiR-em, Lato z ŚOSiR-em, w ramach których m.in. dzieciom oraz osobom dorosłym oferowano ułatwiony, tańszy dostęp do lodowiska krytego, bezpłatne zajęcia w hali na osiedlu Zawiszów, turnieje piłki siatkowej plażowej, szkółka tenisa ziemnego,
- Turniej przedszkolaków „W zdrowym ciele, zdrowy duch”, 100 uczestników z 10 świdnickich przedszkoli,
- zajęcia żeglarstwa we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 8, część teoretyczna zajęć realizowana była w szkole, część praktyczna w Bosmanacie nad Zalewem Witoszówka.

źródło: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji

4. Młodzieżowy Dom Kultury prowadził zajęcia dla dzieci i młodzieży, w formie:

- ferii zimowych-półkolonii, 96 dzieci,
- półkolonii letnich, 440 dzieci.

Prowadził statutowe zajęcia dydaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i okolic – zarejestrowanych było 849 uczestników zajęć stałych, w tym w dziale pierwszym 599 uczestników i dziale drugim 250 uczestników, w ramach pracowni:

- plastycznej (ceramika, grafika, malarstwo, fotografia),
- animacyjnej (szachowa, teatralna, turystyczna),
- tanecznej,
- muzycznej (instrumentalna, wokalna),
- technicznej (robotyka, modelarstwo, formy dekoracyjne i użytkowe).

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

5. Gmina Miasto Świdnica zorganizowała dla dzieci i młodzieży formy wsparcia dziennego:

- Miasto Dzieci – projekt dydaktyczno-wychowawczy, realizowany na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, skierowany do dzieci w wieku 6-12 lat ze szkół z Miasta Świdnicy i Gminy Wiejskiej Świdnica oraz świetlic środowiskowych i domów dziecka:
  - 2 turnusy 1-tygodniowe, przez 6-8 godzin dziennie, dla około 1.200 uczestników,
  - cel opiekuńczo-wychowawczy – organizacja dzieciom, które nie mają możliwości skorzystania ze zorganizowanego wypoczynku, ciekawych wakacji,
  - cel edukacyjny – rozwój u dzieci kompetencji przedsiębiorczości, poprzez pokazanie specyfiki różnych zawodów, różnych możliwości zatrudnienia i pomoc w odnalezieniu zajęcia, które je najbardziej zainteresuje,
  - dzieci poznały sposób działania miasta, realizowały działania, jakie wykonują władze i urzędy, uczyły się planowania wydatków, organizacji czasu i pracy w grupie, za pracę dzieci otrzymywały wynagrodzenie w walucie obowiązującej w Mieście Dzieci, za które mogły zrobić zakupy w sklepie Miasta Dzieci lub złożyć w banku Miasta Dzieci;
- Profilaktyka poprzez sport

Projekt realizowany w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy realizowała w 2017 r. drugą edycję projektu w formie pozalekcyjnych, lekkoatletycznych zajęć sportowych z uwzględnieniem gier i działań rekreacyjnych, realizowanych przez świdnickie publiczne szkoły podstawowe oraz gimnazja. Uczestników projektu objęto działaniami z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, w oparciu o szkolne programy profilaktyczne i wychowawcze, wskazujące jako priorytetowe zadania m.in. aktywność fizyczną uczniów oraz właściwą organizację czasu wolnego poprzez udział w zajęciach sportowych. W projekcie udział wzięło ok. 400-450 uczniów wszystkich publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Świdnicy, tj:

- Szkoła Podstawowa nr 1 – 4 godz. zajęć tygodniowo,

- Szkoła Podstawowa nr 4 – 4 godz. zajęć tygodniowo,
  - Szkoła Podstawowa nr 6 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
  - Szkoła Podstawowa nr 8 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
  - Szkoła Podstawowa nr 105 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
  - Szkoła Podstawowa nr 315 – 2 godz. zajęć tygodniowo,
  - Gimnazjum nr 1 – 2 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 4),
  - Gimnazjum nr 2 – 4 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 przekształcone w SP 2),
  - Gimnazjum nr 3 – 2 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 105),
  - Gimnazjum nr 4 – 4 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 6);
- HIP HOP na wakacje

Projekt profilaktyczny zrealizowany przez Fundację Promocji Muzyki i Terapii Green z Wrocławia, adresowany do uczniów świdnickich szkół gimnazjalnych – ok. 100 uczniów, obejmujący:

- przeprowadzenie przez specjalistę/terapeutę 30 godz. zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień wśród młodzieży świdnickich gimnazjów,
  - warsztaty profilaktyczne, realizowane w Klubie Bolko w Świdnicy,
  - prezentację powstałego podczas warsztatów dzieła, która odbyła się podczas koncertu finałowego w ramach Dni Świdnicy;
- wypoczynek letni – 2-tygodniowy obóz w Niesulicach, nieodpłatny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z rodzin o niskich dochodach, 72 uczestników;
- możliwość spędzania czasu wolnego na nowoczesnych i bezpiecznych boiskach sportowych i placach zabaw:
- boiska ze sztuczną nawierzchnią na posesjach Gimnazjów nr 1, 3 i 4,
  - kompleksy boisk „Moje Boisko ORLIK ” na posesjach Szkół Podstawowych nr 4 i 6,
  - place zabaw dla najmłodszych w ramach projektu „Radosna Szkoła” w Szkołach Podstawowych: nr 1, 4, 6, 8, 105 i 315, udostępniane mieszkańcom po zakończeniu zajęć szkolnych i w dni wolne od zajęć;
- w ramach działalności Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych:
- ferie zimowe dla dzieci, w formie warsztatów zimowych dla dzieci, obejmujących m.in. zajęcia kulinarne, krawieckie i plastyczne – 16 uczestników,
  - paczki mikołajkowe dla dzieci, przygotowane i uroczystie wręczone, we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem, dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym – 100 osób.
- źródło: Wydział Promocji, Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych, Wydział Edukacji, Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

Liczba i rodzaje podmiotów udzielających porad i wsparcia:

Świdnickie placówki oświatowe zapewniają swoim podopiecznym, ich rodzicom i opiekunom:

- stały kontakt z wychowawcami, pedagogami i psychologami szkolnymi, w celu bieżącego monitorowania sytuacji,
- wsparcie tymczasowych opiekunów w sprawach wychowawczych uczniów,
- kierowanie dzieci i młodzieży do udziału w zajęciach popołudniowych, w tym socjoterapeutycznych prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego,
- możliwość udziału w zajęciach świetlicy szkolnej,
- zaangażowanie uczniów w życie szkoły, motywowanie do udziału w konkursach i zawodach,
- wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych.

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

Liczba dzieci i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. Miejskie szkoły podstawowe i gimnazja zapewniały uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad			
		łącznie	uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	4.101	3.828	1.687	1.028	1.113
w tym w zakresie:					
problemów wychowawczych	2.370	2.437	1.002	655	780
uzależnień	129	105	23	48	34
współuzależnienia	119	95	28	45	22
przemocy domowej	238	245	79	81	85
inne, m.in.: interwencja kryzysowa, przemoc seksualna, formy warsztatowe, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie własnych możliwości, działania profilaktyczne dotyczące zdrowego trybu życia, tolerancji, agresji	1.245	946	555	199	192

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105

2. Dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich, na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzono grupę wsparcia. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 1 raz w tygodniu, w wymiarze 2 godzin. W 2017 r. odbyły się 43 spotkania (86 godz.), w których uczestniczyło do 7 osób.

W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”, zrealizowano konsultacje ze specjalistami, przeznaczone dla rodziców i dzieci z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego – łącznie zrealizowano 200 godz. konsultacji, z których skorzystało 87 osób, w tym konsultacje realizowali specjaliści:

- psychiatra dziecięcy – 60 godz., 43 osoby,
- terapeuta uzależnień – 30 godz., 17 osób,
- psycholog dziecięcy – 30 godz., 14 osób,
- terapeuta rodzinny – 80 godz., 20 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba zajęć wyrównawczych i uczestników:

1. Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja, w celu wyrównywania szans rozwojowych i edukacyjnych zapewniały:

- opracowywanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET) dla dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju,
- uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego pomoc drugiego wspomagającego nauczyciela, który organizuje i indywidualizuje pracę tych uczniów,
- uczniom, ich rodzicom i wychowawcom wsparcie specjalistyczne – psychologa i pedagoga szkolnego,
- uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych dodatkowe wsparcie specjalistyczne – logopedy, neurologopedy, rehabilitanta oraz możliwość udziału w zajęciach specjalistycznych,

m.in. rewalidacja indywidualna, logoterapia, terapia pedagogiczna, bajkoterapia, arteterapia, sensoplastyka, zajęcia psychoedukacyjne,

- zajęcia kompensacyjno-korekcyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, koła zainteresowań,
- możliwość monitorowania przez rodziców i opiekunów sytuacji edukacyjnej i wychowawczej dzieci za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

2. Gmina Miasto Świdnica zapewnia dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych wczesne wspomaganie, wyrównywanie szans rozwojowych i edukacyjnych, poprzez kształcenie w ramach oddziałów integracyjnych i specjalnych:

➤ w ramach nauczania przedszkolnego:

- 4 oddziały integracyjne,
- 2 oddziały specjalne,
- 6 dzieci objętych wczesnym wspomaganie,
- 37 dzieci objętych kształceniem integracyjnym,
- 15 dzieci objętych kształceniem specjalnym;

➤ w ramach nauczania w szkole podstawowej:

- 25 klas integracyjnych,
- 291 uczniów objętych kształceniem integracyjnym,
- 30 uczniów objętych nauczaniem indywidualnym.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

3. Starostwo Powiatowe zapewnia niepełnosprawnym dzieciom:

- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 116 dzieci,
- kształcenie specjalne – 223 uczniów,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy – 5.093 osób,
- w ramach Rządowego Programu „Za życiem” Priorytet II zadanie 2.4. Utworzenie ośrodków korekcyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością – 31 osób.

źródło: Starostwo Powiatowe

3.7. Zidentyfikowany problem:

Mała liczba ofert pracy dla niepełnosprawnych; pracodawcy łatwiej przeznaczyć pieniądze na fundusz PFRON, niż na zatrudnienie osoby niepełnosprawnej

Działania:

- Edukacja publiczna i docieranie do pracodawców;
- Zobowiązanie kierowników nadzorowanych jednostek do racjonalnego gospodarowania środkami wydatkowanymi na fundusz PFRON.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował w 2017 r. Świdnicki Informator dla niepełnosprawnych i ich rodzin. Daje on możliwość zapoznania się z uregulowaniami prawnymi i przepisami, które pozwolą na pełniejsze korzystanie z ulg i przywilejów oraz pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym.

Na stronie Ośrodka www.mops.swidnica.pl przygotowana jest zakładka NIPEŁNOSPRAWNI, na której dostępny jest treść Informatora oraz inne przydatne wiadomości.

2. Urząd Miejski zatrudniał w 2017 r. 9 osób z orzeczoną oraz miejskie jednostki organizacyjne zatrudniały 27 osób z orzeczoną niepełnosprawnością.

źródło: Urząd Miejski, jednostki organizacyjne miasta

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie atrakcyjności Świdnicy, jako miejsca do życia

4.1. Zidentyfikowany problem:

Brak przestrzeni miejskiej do przebywania dla rodzin, słaba rekreacja letnia, niemożliwość organizowania dużych imprez kulturalnych i sportów drużynowych zimą

Działania:

- Ustanowienie gospodarzy odpowiedzialnych za porządek i estetykę ogólnodostępnych miejsc spędzania czasu wolnego;
- Systematyczne i w różnych formach informowanie mieszkańców o zbliżających się działaniach kulturalnych i sportowych;
- Wspieranie inicjatyw w zakresie zagospodarowania obszarów miejskich na miejsca wypoczynku rodzin, jak trasy rowerowe, tereny spacerowe przy rzece, obiekty do rekreacji wodnej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Straż Miejska udzielała informacji związanych z przestrzeganiem czystości i porządku, w trakcie prowadzonych czynności. W 2017 r.:

- wpłynęło 112 zgłoszeń mieszkańców dotyczących utrzymania ładu i porządku przy posesjach,
- przeprowadzono dodatkowo 200 czynności kontrolnych dotyczących przestrzegania przepisów prawa w zakresie porządków przy posesjach,
- 4 osoby zostały ukarane mandatem karnym,
- wobec 33 osób zastosowano pouczenie.

źródło: Straż Miejska

Liczba podmiotów organizujących nowe miejsca do wypoczynku dla rodzin:

Urząd Miejski w 2017 r. realizował:

- zdania w ramach projektu pn. „Rowerem przez Miasto-budowa dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Świdnicy sposobem na wdrożenie strategii niskoemisyjnej” – nr RPDS.03.04.04-02.0007/16, finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020, w tym:

- 1 – Budowa ciągu pieszo-rowerowego na Osiedlu Zawiszów w Świdnicy,
  - 2 – Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Kazimierza Odnowiciela i Waleriana Łukasińskiego w Świdnicy,
  - 3 – Rozbudowa ulicy Janusza Korczaka i Leśnej w Świdnicy,
  - 4 – Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Nadbrzeżnej w Świdnicy,
  - 5 – Budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Bystrzyca przy ul. Kraszowickiej w Świdnicy,
  - 6 – Budowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z oświetleniem przy ul. Mikołaja Kopernika.
- Całkowita długość wybudowanych dróg rowerowych w ramach powyższych inwestycji wyniosła 4,6 km. Zadania obejmowało budowę dróg rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych oraz przebudowy chodników i oświetlenia ulicznego;

- dodatkowo wybudowano dwie kładki:

- rowerowa nad rzeką Bystrzyca w ciągu ul. Mikołaja Kopernika,
- pieszo-rowerowa nad rzeką Bystrzyca na wysokości ul. Sportowej;

- wzdłuż ul. Waleriana Łukasińskiego na wysokości ul. Wesołej zlikwidowano schody terenowe i wybudowano rampę dla osób niepełnosprawnych;
- zakończono zadana związane z budową ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich:

W ramach podpisanego porozumienia z Województwem Dolnośląskim przebudowano chodnik i wybudowano drogę rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 382 (ul. Przemysłowej) na odcinku:

- od ul. Metalowców do ul. Reja,
- wzdłuż ul. Łącznej,
- od ul. Esperantystów do ul. Nadbrzeżnej,
- wokół ronda przy ul. Przemysłowej – Mikołaja Kopernika.

Wybudowano w ramach inwestycji 1,3 km dróg rowerowych.;

- zlecono opracowanie projektu przebudowy kładki pieszo-rowerowej w ciągu ul. Okrężnej w celu przystosowania jej dla osób niepełnosprawnych;
- wykonano aranżacje zieleni miejskiej przy ul. Bohaterów Getta

W ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie terenu zielonego przy ul. Bohaterów Getta na teren rekreacyjny” usunięto zdewastowaną zielen, wykonano nowe nasadzenia zieleni oraz odnowiono ławki i kosze;

- zrewitalizowano plac Michała Drzymały

Usunięto stare nasadzenia zieleni, stare ławki, kosze i stary plac zabaw. Zostały wykonane nowe trawniki, nasadzono byliny, krzewy i drzewa, wybudowano nowe alejki oraz place zabaw i ustawiono nowe ławki i kosze;

- zrealizowano 1 plac zabaw dla dzieci przy ul. Willowe;
- na terenie miasta, zgodnie ze zgłaszanymi przez mieszkańców potrzebami, ustawiane są ławki.

W 2017 r. ławki ustawiono m.in. na Osiedlu Młodych i Osiedlu Zawiszów.

źródło: Wydział Dróg i Infrastruktury Miejskiej Urzędu Miejskiego

4.2. Zidentyfikowany problem:

Zbyt mała oferta w zakresie kultury amatorskiej

Działania:

- Promowanie lokalnych artystów;
- Zaangażowanie wykształconych artystów w pracę z uzdolnioną młodzieżą.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Urząd Miejski oraz jednostki organizacyjne miasta na bieżąco informują mieszkańców o zbliżających się wydarzeniach kulturalnych i sportowych poprzez:

- strony internetowe Urzędu Miejskiego www.um.swidnica.pl i jednostek organizacyjnych miasta,
- Samorządowy Informator SMS – wiadomości tekstowe sms z informacjami dla użytkowników zarejestrowanych w systemie, dostępny dla każdego posiadacza telefonu komórkowego,
- oficjalne profile na portalu społecznościowym facebook: Świdnica Rynek z tradycjami, Świdnickiego Ośrodka Kultury, Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C.K. Norwida,
- plakaty i ulotki informacyjne z wykazem imprez organizowanych przez Urząd Miejski i jednostki organizacyjne, rozdawane każdego miesiąca od kwietnia do grudnia podczas Giełdy Staroci, Numizmatów i Osobliwości,
- informacje w lokalnych mediach: prasie, portalach informacyjnych, telewizji,

- informacje w ogólnopolskich mediach, w przypadku większych wydarzeń,
- Encyklopedię Świdnicy – wydawaną kwartalnie w częściach (do czerwca 2018 r.).

Liczba amatorskich przedsięwzięć kulturalnych:

1. Świdnicki Ośrodek Kultury zorganizował projekty dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w ramach promowania lokalnych artystów i upowszechniania kultury amatorskiej oraz angażował dzieci, młodzież i dorosłych w przedsięwzięcia edukacyjne i kulturalne, opierając się na doświadczeniu profesjonalnych artystów:

➤ Alchemia teatralna

Przedsięwzięcie edukacyjno-teatralne integrujące przedstawicieli różnych grup zawodowych, w ramach wspólnych warsztatów i pokazów, 50 uczestników;

➤ Świdnickie Recenzje Muzyczne

Projekt umożliwiający fanom muzyki wpływanie na repertuar koncertowy Świdnickiego Ośrodka Kultury, poprzez składanie wniosków w formie autorskich recenzji płytowych, 500 uczestników;

➤ Otwarta Scena Amatora

Projekt umożliwiający lokalnym wykonawcom zagranie koncertu w Klubie Bolko w Świdnicy, 500 uczestników;

➤ Wystawy amatorów

Wystawy prac świdnickich plastyków i fotografów amatorów, 12 uczestników;

➤ Czas na teatr

Cykl spotkań, warsztatów, spacerów tematycznych, wydarzeń z udziałem m.in. aktorów Narodowego Teatru Nowego i Starego w Krakowie oraz Teatru Lalki i Aktora z Wałbrzycha, 600 uczestników;

➤ Przegląd muzyczny „Truskawka”;

➤ Przegląd Teatrów Niezależnych „Transformacje”;

➤ Chór Miejski;

➤ zespoły taneczne:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica”,

- Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krąg”,

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat”,

- Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat”,

- Mażoretki Prima.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida realizowała spotkania autorskie, promujące lokalnych artystów i upowszechniające kulturę amatorską:

➤ wernisaże wystaw malarstwa, fotografii, dostępne dla wszystkich mieszkańców, 935 osób, m.in.:

- Jacek Sikora,

- Zbigniew Miciuła,

- Jan Choroszy,

- Piotr Dębliński,

- Hassan Abbas;

➤ Zamenhof – twórca języka esperanto

Wystawa zrealizowana z okazji Międzynarodowego Roku Zamenhofa, pod auspicjom UNESCO, przygotowana dla polskiego MSZ i rozesłana do ok. 180 placówek dyplomatycznych na świecie;

➤ Wernisaż ikon

Wernisaż poprzedzony warsztatami malowania ikon, 40 osób;

- X Ogólnopolska Biesiada Literacka – Świdnica 2017
Spotkania z pisarzami, wystawy i różnego rodzaju imprezy towarzyszące, dla osób zainteresowanych literaturą, pisanie własnych dzieł literackich, 555 osób;
- Pokoleńdymy razem
Koncert w wykonaniu uczestników Pracowni Muzycznej przy MDK, 160 osób;
- spotkanie autorskie z pisarzami, dziennikarzami, znanymi osobami, 935 osób, m.in.:
  - Szymon Hołownia,
  - Joanna Bator,
  - Tomasz Raczek,
  - Krystyna Czubówna,
  - Dorota Stasikowa-Woźniak,
  - Katarzyna Bonda,
  - Zbigniew Miciuła,
  - Mariusz Kędzierski,
  - Lidia Czyż,
  - Walentyna Wnuk;
- Noc Bibliotek, 200 osób;
- Narodowe Czytanie
Mieszkańcy Świdnicy czytali z podziałem na role „Wesele” S. Wyspiańskiego, 50 osób;
- Świdniczanie czytają Konstytucję
Mieszkańcy Świdnicy czytali na głos Konstytucję, 40 osób;
- Flash Mob
Mieszkańcy Świdnicy, uczniowie szkół, na głos równocześnie odczytywali wybrany wiersz patriotyczny i w towarzystwie przedszkolaków maszerowali naokoło placu przy MBP, ok. 100 osób.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

4.3. Zidentyfikowany problem:

Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla starszej młodzieży

Działania:

- Zachęta dla potencjalnych inwestorów w zakresie tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego: dyskoteka, klub, kino.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba podmiotów organizujących nowe miejsca zapewniające młodzieży możliwość spędzania czasu wolnego:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski realizuje programy pomocy publicznej i pomocy de minimis.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

4.4. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w zakresie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej

Działania:

- Systematyczne przystosowywanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Przystosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych – obniżanie krawężników, montowanie poręczy, monitorowanie sprawności funkcjonowania sygnalizacji świetlnej dźwiękowej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba działań w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

Budynki użyteczności publicznej w mieście są dostosowane i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Główne dworce: kolejowy i autobusowy w Świdnicy przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, przystanki komunikacyjne systematycznie przystosowywane są do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych, w trakcie modernizacji starych i budowy nowych.

4.5. Zidentyfikowany problem:

Obszary brudu, zaniedbania i bałaganu na terenie Miasta mimo, że każdy teren posiada właściciela odpowiedzialnego za utrzymanie porządku

Działania:

- Edukacja publiczna;
- Stworzenie zsynchronizowanego systemu działań egzekwujących utrzymywanie przez właścicieli porządku.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. W ramach działań informacyjnych i edukacyjnych w obszarze utrzymania ładu, porządku i czystości oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa Straży Miejskiej przygotowała ok. 200 publikacji na stronie internetowej, które były cytowane i publikowane przez portale internetowe, media lokalne oraz media o zasięgu ogólnokrajowym.

źródło: Straż Miejska

2. Działania propagujące utrzymywanie przez właścicieli posesji porządku i czystości oraz edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, propagujące właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, czyli m.in. segregację odpadów u źródła, przeprowadza Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego, w formie:

- bieżącej aktualizacji strony internetowej: CZYSTA ŚWIDNICA, gdzie można znaleźć wszystkie informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Świdnica, jak również porady dotyczące: segregowania odpadów, postępowania z odpadami niebezpiecznymi i problemowymi oraz inne,

- konkursu fotograficznego „Wakacje z ekologią”, skierowanego do wszystkich mieszkańców Świdnicy, ogłoszonego za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miejskiego, na stronie internetowej Czysta Świdnica, na FB, na portalu Region Fakty Świdnica. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas obchodów Festiwalu Zdrowej Żywności, rozdano nagrody za I, II i III miejsca oraz wyróżnienia. Celem organizacji konkursu było promowanie poprawnych zachowań w gospodarowaniu odpadami w okresie urlopowym, zasadniczym przekazem było to, że nawet na wakacjach, przebywając w innym niż nasze miejsce zamieszkania możemy segregować odpady,

- warsztatów terenowych dla dzieci szkół podstawowych w Przedsiębiorstwie Utylizacji Odpadów w Zawiszowie i Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Metalowców 4, w ramach edukacji ekologicznej z zakresu właściwego postępowania z odpadami komunalnymi. Wycieczki odbywały się raz w tygodniu, w grupach ok. 25-osobowych. W ramach warsztatów edukacyjnych zapewniane były: przejazd autokarem na trasie szkoła – PUO Sp. z o.o. – PSZOK – szkoła, oprowadzenie grupy po ścieżce edukacyjnej na PUO Sp. z o.o. oraz pogadanka na temat postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów i oprowadzenie grupy po PSZOK,

- kontynuowania współpracy z firmą odbierającą odpady elektryczne i elektroniczne – AG EKO Aneta Gonera, w ramach której organizowane były zbiórki elektrośmieci na terenie parkingu Urzędu Miejskiego raz na kwartał,
  - zajęć edukacyjnych w przedszkolach (publicznych i prywatnych) oraz szkole specjalnej, mających na celu zapoznanie najmłodszych z podstawowymi zasadami postępowania z odpadami – segregacją odpadów. Była to kontynuacja edukacji najmłodszych mieszkańców Świdnicy w formie dla nich jak najbardziej przystępnej, tzn. nauka przez zabawę. Pan Błyszczak, superbohater Czystej Świdnicy, to postać, która stoi na straży Czystości i porządku w mieście oraz edukuje, jak właściwie postępować z różnymi rodzajami odpadów, opowiada o tym jak postępować, żeby odpadów było mniej, jak i dlaczego oszczędzać wodę, jak można wykorzystać surowce wtórne itd.
  - konkursu kibicowania podczas III RST Półmaratonu Świdnickiego dla szkół podstawowych i Gimnazjum – najlepiej zorganizowane szkoły, które zaprezentowały najlepiej przygotowane hasła ekologiczne otrzymały nagrody,
  - prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych podczas imprez organizowanych przez Gminę Miasto Świdnica oraz inne podmioty (Dni Świdnicy, Domino Street Ball Cup, 7 Dolnośląski Rajd o Kropelce) – przygotowane zostało stanowisko Czystej Świdnicy, gdzie mieszkańcy miasta otrzymywali broszury informacyjne na temat prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, co robić z odpadami problemowymi, jak prawidłowo segregować odpady oraz rozdawano ekologiczne gadżety, takie jak torby zakupowe wielokrotnego użytku.
- źródło: Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego